

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
54. (1374.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1788 ▼
1 amerikai dollár	2,9807 ▼
100 magyar forint	1,5252 ▼

Aktuális

2

Kadhafi „takarításra” készül

Washington sürgeti az ENSZ BT-t, hogy gyorsan hozzon határozatot a líbiai katonai légtérzáról – jelentette ki tegnap Robert Burns amerikai külügyi államtitkár. A líbiai kormányerők vasárnap felfüggesztik a hadműveleteket, hogy „kitakarítsák” Bengázit a lázadóktól.

Háttér

4

Romániai gyilkosok – szabadlábon

A román rendőrség nem csak korrupció, és nem csupán „részes és szárnalmas” (amint azt idén januárban maga az intézmény főnöke, Liviu Popa állította), hanem mamlasz is; utóbbi jelzést ellenzéki politikusok aggatták rá, miután nemrégiben veszedelmes gyilkosnak sikerült megszöknie.

Kultúra

6

A Légzés Marosvásárhelyen

Négy fesztiválon díjazott előadást játszanak Marosvásárhelyen vasárnap, a *Művészek a művészekért* országos kampány keretében. A *Légzés* című, felnőtteknek szóló produkciót a tavaly mutatta be az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház.

Vezércikk

3

Rabszolgák

Ha a diverzió beválik, a Boc-kabinet megbukik. Ám marad a Budapestet elitélő hivatalos román nyilatkozat, amely nemcsak az ellenzék, hanem a parlament intézményét is közröhej tárgyává teszi. Minimum kínos helyzetbe hozza ugyanis Bukarestet egy olyan állásfoglalás, amely nem létező budapesti megfogalmazásokra reagál.

Cseke Péter Tamás

Kínos diplomáciai affér

Román–magyar feszültséget gerjesztett a nagykövet feleségének március 15-i beszédeNem határolódik el. Füzes Oszkár nagykövet „elersztette a füle mellett” a román külügyminiszter, Teodor Baconschi (balra) felszólítását Fotó: Tofán Levente

A Boc-kormány talpon maradt ugyan, ám a román–magyar diplomáciai kapcsolatokat megviselte a bizalmatlansági indítvány szerda esti vitája. Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövetet bekérették a román külügyminisztériumba és a parlament külügyi bizottságához, miután az ellenzék azt állította: Orbán Viktor magyar miniszterelnök „irredenta és románellenes” üzenetet küldött Erdélybe március 15-én. Mint kiderült, a diplomáciai botrány az Agerpres tudósítójának tévedéséből, illetve Bajtai Erzsébet, Füzes Oszkár nagykövet feleségének marosvásárhelyi beszédéből robbant ki. **3. oldal** ◀

Drágítani készül a román vasút

ÜMSZ

▶ Áremelésre készül a román vasúttársaság: a CFR tegnapi tájékoztatása szerint legalább nyolc, legfeljebb húsz százalékos emelkedésre számíthatnak a szolgáltatásaikat igénybevevő utasok. A román vasúttársaság illetékesei úgy fogalmaztak: keresik a módját annak, hogyan lehetne megkímélni az embereket a sokak számára kellemetlen intézkedéstől, de a gázolaj árának növekedése kényszerhelyzet elé állítja a CFR-t. Utoljára tavaly szeptemberben volt ilyen léptékű intézkedés, akkor is nyolc százalékkal nőttek a jegyárak. A módosítás pontos határidejéről még nem döntöttek. **7. oldal** ▶

Menekülnek el Japánból

▶ Megkezdtek a külföldi állampolgárok evakuálását Japánból, a fukusimai atomerőműből származó radioaktív sugárzás miatt. Teodor Baconschi román külügyminiszter az atombaleset esetleges romániai hatásainak elhárítására válságstáb felállítását kérte. A kormány vasárnap rendkívüli ülést tart. **2. és 3. oldal** ▶

A fukusimai atomerőműhöz önkéntes „kamikazék” jelentkeztek

Fekete márciusra emlékeznek

▶ A hétvégén emlékeznek az RMDSZ politikusai és a marosvásárhelyiek a 21 évvel ezelőti „fekete márciusra” és az etnikai zavargások áldozataira. Kelemen Hunor művelődési miniszter, RMDSZ-elnök, valamint Markó Béla miniszterelnök-helyettes az egykori résztvevőkkel és az áldozatok rokonaival találkoznak. Markó tegnapi közleményében az áldozatok iránti szolidaritás fontosságát emelte ki, és hangsúlyozta, „a hétköznapi apró szabadságharcával kell küzdeni a kivívott jogok megtartásáért”. **7. oldal** ▶

Mai mellékletünk:
úmsz színekép

Röviden

Elfogadhatatlan a médiatörvény

Az Európai Szocialisták Pártja továbbra is elfogadhatatlannak tartja a magyar médiatörvényt, és a jogszabály visszavonását követeli – mondta Philip Cordery főtárgyaló tegnap Budapesten. A politikus kifejtette: az Európai Bizottság alapjogi szempontból nem vizsgálta a médiatörvényt, így az általa kezdeményezett és a Magyar Országgyűlésben elfogadott módosításokat az európai szocialisták nem tekintik kielégítőnek.

Djindjics-emlékmúzeum Belgrádban

Virtuális múzeum nyílt a 2003-ban meggyilkolt Zoran Djindjics szerb miniszterelnök (képtünkön) emlékére Belgrádban, a

Dom Omladine (Ifjúság Háza) felújított nagytermében. A kiállítást Borisz Tadic szerb elnök nyitotta meg, emlékeztetve a közönséget az évfordulóra. Djindjicsot a halálos golyó a miniszterelnökség bejáratánál érte 2003. március 12-én.

Tüntetés Hillary Clinton ellen

Kisebbségi tömeg tüntetett tegnap Tuniszban az amerikai külügyminiszter látogatása ellen, amelyben sokan, különösen az iszlamisták Washington befolyásolási kísérletét látják. Hillary Clinton szerdán, a késő esti órákban érkezett Tunéziába, és kijelentette: a forradalom által keltett reményeket ezután kell eredményekre változtatni a gazdasági és politikai reformok segítségével.

Zavahiri bátyja szabadlábon

Egyiptomban szabadlábra helyezték Ajman az-Zavahirinat, az al-Kaida terrorszervezet második számú vezetőjének a fivérét, miután tíz évet töltött börtönben. Ügyvédjének a közlése szerint Mohamed az-Zavahirit mintegy hatvan másik rabbal együtt tegnap engedték ki a börtönből.

Rakétatámadás civil áldozatokkal

Legalább 35 halálos áldozata van a Pakisztán északnyugati részén végrehajtott tegnap amerikai rakétatámadásnak. A tájékoztatás szerint civilek és rendőrök is vannak a halottak között.

Irán úrhatalommá válik

Irán a héten olyan kísérleti űrkabint juttatott a világűrbe, amelyet életfenntartó berendezésekkel láttak el abból a célból, hogy teszteljék azt az űreszközt, amely majd élőlényt – egy nagyobb állatot – küldhet a kozmoszba. A kapszulát az iráni fejlesztésű Kavosgar-4 hordozórakétával bocsátották fel. Irán 2009-ben Föld körüli pályára állított egy műholdat, majd tavaly kisebb állatot juttatott a világűrbe.

Mehalt az önégető szerzetes

Mehalt az a tibeti szerzetes, aki a szecsuan-i Aba megyében felgyújtotta magát. A 24 éves Phuntsog szerdán, helyi idő szerint délután négy órakor gyújtotta fel magát. A rendőrség kórházba vitte, ám a Kirti kolostor szerzetesei erőszakkal elvitték onnan, és tegnap majdnem hajnali 3 óráig egy rejték helyen tartották. Phuntsog kevesebb, mint egy órán át volt még életben.

Nő lehet az FBI főnöke

Fran Fragos Townsend személyében először kerülhet nő az amerikai Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) igazgatói székébe. A posztot jelenleg betöltő Robert Mueller megbízatása szeptemberben jár le.

Kadhafi „nagytakarít”

ÚMSZ-összeállítás

Az Egyesült Államok sürgette az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy „gyorsan” hozzon „komoly” határozatot a líbiai katonai légtérzár létrehozásáról – jelentette ki tegnap Washingtonban Robert Burns, az amerikai külügyminisztérium politikai államtitkára, miközben amerikai diplomaták sürgetni kezdték, hogy a testület a repülési tilalom bevezetésén túl adjon felhatalmazást a líbiai tankok és nehéztüzérség bombázására. A BT szerdai ülésén a tagállamoknak sikerült megállapodásra jutniuk egy határozati javaslatról, amely előírja a Líbia feletti repüléstilalmi övezet bevezetését – közölte diplomatákra hivatkozva az AFP hírügynökség. A határozati javaslatról tegnapi lapzártnak után tartották meg a szavazást.

A líbiai hadsereg szerda este ultimátumot intézett a felkelők fő központjának számító Bengázi lakosaihoz: eszerint éjfélig el kell hagyniuk azokat a körzeteket, ahol fegyveresek állomásoznak, vagy fegyverraktárak vannak. Az *al-Libya* tévécsatornán megjelent szöveg szerint a hadsereg a lakosok segítségére siet, s „megtisztítja a várost a fegyveres bandáktól”. Helybeliek beszámolója szerint a településen

Páncélgránát robban a Bengázi védő felkelők közelében. A kormányerők légitámadást intéztek a város bevételéért

az ultimátum dacára nyugalom volt éjszaka. Moamer el-Kadhafi líbiai vezető egyébként egy libanoni tévécsatornának adott szerdai interjújában azt mondta: nem számít arra, hogy csapatainak harcolniuk kell Bengázi elfoglalásáért. A légierő szemtanú beszámolója szerint tegnap bombázta a kelet-libiai nagyvá-

ros repülőterét. Független forrásból nehéz megerősíteni a harctérről érkező, egymásnak ellentmondó híreket, de feltehetően ez az utolsó nagyobb település, amely még a lázadók kezén van. Hivatalos közlés szerint a nyugati országrészben a Kadhafihoz hű erők visszafoglalták Miszrátát, és most folyik a fél-

millió város „megtisztítása a fegyveres bűnbándáktól”.

A líbiai kormányerők vasárnap felfüggeszték a hadműveleteket – jelentették be tegnap Tripoliban azzal a magyarázattal, hogy időt akarnak adni a lázadóknak a fegyverletételre. A hírből nem derül ki, hogy a türelmi idő mennyi ideig tart.

Menekülnek a külföldiek Japánból

Hírösszefoglaló

Az amerikai kormányzat engedélyezte, hogy megkezdjék az amerikaiak evakuálását Japánból. Washington – tekintettel az egyre romló helyzetre – arra kérte állampolgárait, hogy hallasszák el Japánba tervezett utazásaikat, a szigetországban tartózkodóknak pedig javasolta, hogy távozzanak onnan. Barack Obama amerikai elnök telefonon ígerte meg Kan Naoto japán kormányfőnek, hogy az Egyesült Államok japán szövetségese segítségére siet az egy héttel ezelőtti földrengés és cunami okozta károk, valamint a fukusimai atomerőműben kialakult válságos helyzet felszámolására.

Repülőgépeket bérel a japán katasztrófaövezetből, illetve a zavargások sújtotta Bahreinből távozni kívánó britek számára a brit kormány. A londoni külügyminisztérium által szervezett charterjáratok Tokió és Hongkong között közlekednek. Peking azt kérte tegnap Tokiótól, hogy „időben és pontos” tájékoztatást adjon a világ számára a sérült atomerőműből eredő radioaktív sugárzásról, miközben Kínában megindult a só és a jódtabletták felvásárlása. Franciaország a radioaktív sugárzás elleni védőfelszereléseket és mintegy 95 tonna bórvegyületet indított útnak Japánba. A bór segítségével késleltethető a túlhevülés és a fűtőelemek leolvadása a megrongálódott Fukusima atomerőmű reaktoraiiban. A francia ha-

tóságok azt is jelezték, hogy Franciaország vállalja olyan japánok gyógykezelését, akik sugárfertőzést kaptak. „Franciaország természetesen kész fogadni olyan, gyógykezelésre szoruló japánokat, akiknek ellátást Japánban nem tudják biztosítani” – mondta Claude Guéant belügyminiszter.

Tizennégy idős japán beteg meghalt azt követően, hogy kimenekítették őket egy kórházból, amely a fukusimai atomerőmű körül létesített sugárvédelmi övezetben található. Inamura Csuei helyi kormányzati tisztviselő elmondta: egyszerűen nem voltak eszközeik arra, hogy megfelelő ellátást biztosítsanak a betegeknek. A Japánt sújtó földrengés és szökőár leginkább az idős emberek körében szedte áldozatait. ◀

A felrobbant fukusimai atomerőmű roncsai. Válságos a helyzet Japánban és az egész Távol-Keleten

Toró T. Tibor is „honosul”

MTI

Több mint félszáz délvidéki és partiumi magyar, köztük határon túli szervezetek vezetői, Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnöke, valamint Pál Károly és ifj. Juhász Bálint, a Vajdasági Magyarok Szövetségének alelnökei adták be egyszerűsített honosítási kérelmüket tegnap a szegedi kormányablaknál. Toró úgy fogalmazott, az egyszerűsített honosítási eljárással „a határon túli magyarok számára az eddig valahol a magasban vagy a szívük mélyén őrzött haza leköltözik a földre, kézzel fogható közelségbe”. „A határon túli magyarok immár nem pusztán lélekben, értékrendjükkel és kulturálisan tartoznak hazájukhoz, az állampolgárság erős közjogi köteléket is teremt” – hangsúlyozta az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács alelnöke. Pál Károly szerint a határon túli magyar közösségek közül eddig a legnagyobb számban és arányban a délvidékiek éltek a kedvezményes honosítás lehetőségével. A vajdasági magyarok számára fontos, hogy a kormányhivatalok ügyfélszolgálatain is benyújthatják kérelmüket, mivel a külképviseleteken már csak decemberre kérhetnek időpontot. Ausztriában egyébként a héten adták át először magyar állampolgársági okiratot – közölte a bécsi magyar nagykövetség. Az első ausztriai igénylő egy vajdasági magyar férfi volt, aki így szerb–magyar kettős állampolgár lett. Az osztrák a törvények ugyanakkor kizárják a hasonló lehetőséget. ◀

Kínos diplomáciai affér

Cs. P. T.

▶ A Boc-kormány talpon maradt ugyan, ám a román–magyar diplomáciai kapcsolatokat megviselte a bizalmatlansági indítvány szerda esti vitája. Fűzes Oszkár bukaresti magyar nagykövetet tegnap bekérték a román külügyminisztériumba és a parlament külügyi bizottságához, miután az ellenzék azt állította: Orbán Viktor magyar miniszterelnök „irredenta és románellenes” üzenetet küldött Erdélybe március 15-én.

Az Agerpresből idéztek

Amint arról beszámoltunk, Puiu Hașotti liberális frakcióvezető szerda este napirenden kívül követelte, hogy a parlament hivatalos állásfoglalásban ítélje el a magyar kormányfő szavait. Szociáldemokrata képviselőtársa, Radu Moldovan fel is olvasta a honatyáknak az irredentának és románellenesnek ítélt mondatokat: „Legyen Erdély olyan, mint régen volt, legyen a magyar nemzet olyan, mint régen volt. (...) Más országok elvették tőlünk Erdélyt (...)”. A képviselő az Agerpres március 15-i marosvásárhelyi híradásából merítette az idézetet. Mint utóbb kiderült, a román hírügynökség tudósítójának tévedéséből, illetve Bajtai Erzsébet, Fűzes Oszkár nagykövet feleségének marosvásárhelyi beszédéből robbant ki a botrány.

„Lélek diktálta szavak”

Orbán Viktor üzenetét ugyanis a Magyar Polgári Párt által szervezett ünnepségen a magyar diplomata neje tolmácsolta. Az ÚMSZ tudósítójának hangfelvétele szerint miután felolvasta a magyar kormányfő szövegét, Bajtai Erzsébet saját beszédbe fogott. „Az én lelkem is azt diktálja, hogy én is szóljak pár szót” – kezdte mondandóját a nagykövet asszony. Bajtai egy Petőfi verset idézett („a székely hősöknek minden csepp vére gyöngyöt ér”), Kossuthra is hivatkozott, majd kijelentette: „Más országok ármányos szövetségén múlott, hogy elbukott a szabadságharc. És ez az, ami elvette tőlünk Erdélyt. De most lehetőségünk van arra, hogy békésen és demokratikus úton egyesítsük nemzetünket”. Beszédét a nagykövet asszony egy Wass

Albert versre (*Erdély Szabadságáért*), illetve egy magyar dalra egyaránt emlékeztető mondattal zárta: „Legyen Erdély olyan, mint régen volt, legyen a magyar nemzet olyan, mint régen volt”. Az Agerpres marosvásárhelyi újságírója a parlamentben is idézett tudósításában Bajtai Erzsébet szavait Orbán Viktornak tulajdonította.

Wass-vers vagy régi nóta?

„Nem akarom az Agerpres újságíróját bírálni, tudtommal jó szakember, de a hírügynökség jobban tenné, ha Marosvásárhelyre magyarul értő tudósítót küldene” – kommentálta tegnap az ÚMSZ-nek Fűzes Oszkár nagykövet a történeteket. A diplomata tegnap a román külügynél, illetve a külügyi bizottság előtt is azt hangsúlyozta: Orbán Viktornak a hatá-

szólásban, szavakban és a feleségem beszédében sem hangzott el a román nemzet méltóságára vagy Románia szuverenitására nézve sértő megállapítás” – mondta az ÚMSZ-nek Fűzes Oszkár. Felvetésünkre hozzátette: Bajtai Erzsébet nem Wass Albert idézettel, hanem egy régi magyar nótára utaló mondattal zárta mondanivalóját.

Markó józanságra intett

A parlamentben egyébként a kormánypárti politikusok már szerda este tisztázni próbálták, hogy az ellenzék tévesen idézte a magyar kormányfő szavait. „Itt van a kezembben Orbán Viktor hivatalos üzenete, és semmi nincs benne abból, amit neki tulajdonítanak. Ezért arra kérem önöket, hogy gondolkozzanak

hogy megbukjon a kormány. Olyan történelemleckét kaptak Markó Bélától, amilyenben sosem volt még részük” – fogalmazott a kormányfő.

„Nagyon féltem mindazt, amit az elmúlt húsz év alatt közösen sikerült felépítenünk, mert tudom, hogy a történelem nem visszafordíthatatlan. Ezért elutasítok minden olyan – legyen az romániai vagy magyarországi – nem helyénvaló, veszélyes nyilatkozatot, amely eredményeinket veszélybe sodorja” – szövegezte józanságra a honatyákat Markó Béla miniszterelnök-helyettes is.

Ismét Alkotmánybíróság

Az ellenzék javaslatát végül elvetették, és sikerült megtartani a szavazást a bizalmatlansági indít-

A szerdai szavazás előtt felkorbácsolódott a hangulat. Verestóy Attila (középen) Puiu Hașottival vitázik. Fotó: Tofán Levente

ron túli magyarokhoz intézett üzenete fejezi ki Magyarország hivatalos álláspontját.

A parlamenti testület ülésén részt vett Teodor Baconschi román külügyminiszter is, aki azt kérte a magyar nagykövettől, határolódjon az Orbán Viktor üzenetét „kiegészítő”, román sajtóban megjelent szövegrészekről – azaz Bajtai Erzsébet beszédéről is.

„Nem vitatkozom a román külügyminiszterrel, de nem határolodom el semmitől. Szerintem a március 15-i erdélyi ünnepségeken elhangzott összes többi fel-

el mielőtt a hivatalos román–magyar kapcsolatokra árnyat vető nyilatkozatot erőszakolnak ki” – jelentette ki Emil Boc miniszterelnök. Hozzátette: ha az ellenzék valóban „komolyan gondolta” volna a parlamenti nyilatkozat elfogadását, akkor az ülés elején kellett volna azt jelezni, nem pedig a bizalmatlansági indítványról való szavazás előtti percekben. „Beszéljünk egyenesen: ezzel az aljas, választási célokat szolgáló diverzióval akarnak vizsályt kelteni a PD-L és az RMDSZ között,

ványról. Emil Boc kormánya talpon maradt és a munkatörvénykönyv elfogadottnak tekinthető, ugyanis az ellenzéknek csak 212 szavazatot sikerült összegyűjtenie a kabinet megbuktatásához szükséges 236-ból.

A Szociál-Liberális Szövetség (USL) azonban nem hagyja magát: tegnap beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, mert szerintük a munkatörvénykönyv az alaptörvénybe ütköző kitételeket tartalmaz. A taláros testület március 23-án tárgyalja meg az ellenzék beadványát. ◀

Rabszolgák

Cseke Péter Tamás

Nincs abban kivetnivaló, ha az ellenzék minden – demokratikus keretek között adódó – alkalmat megragad a kormány megdöntésére. Még az sem ördögötől való, ha célja eléréséhez ármányhoz, cselszövéshez folyamodik; a politikában jól bevált, törvényes keretek között is bevezethető eszköz a zsarolás, a csábítás vagy akár a közönséges átverés, ha a hatalom megszerzése a tét. A jelenlegi román ellenzék azonban nem egy alkalommal olyan újtát választotta a Boc-kabinet eltávolításának, amely törvényes volt ugyan, ám maradandó károkat okozhatott volna az egész országnak.

A parlament és Románia tekintélyét kockára tévő próbálkozás történt a kormány megdöntésére a bizalmatlansági indítvány szerda esti vitájakor is. A tények ismertek: az ellenzék napirenden kívül követelte, hogy a román honatyák hivatalos állásfoglalásban ítéljék el az Orbán Viktornak tulajdonított „irredenta és románellenes” szavakat. A cél is világos volt: olyan felfokozott nacionalista hangulat megteremtése az indítványról szóló szavazás előtt, amely egyfelől megosztja a koalíciót, másfelől a „magyarokkal együtt kormányzó” Emil Boc menesztésére készteti a kormányt támogató képviselőket és szenátorokat is. Ha a diverzió beválik, a Boc-kabinet megbukik. Am maradt a Budapestet elítélő hivatalos román nyilatkozat, amely nemcsak az ellenzékét, hanem a parlament intézményét is közröhej tárgyává teszi. Mert azon túl, hogy megmérgezi a jelenlegi kitűnő román–magyar diplomáciai kapcsolatokat, minimum kínos helyzetbe hozza Bukarestet egy olyan állásfoglalás, amely nem létező budapesti megfogalmazásokra reagál. Az ellenzék a jelek szerint kifogyott az eszköztárából, végső kétségbeesésében folyamodott nacionalista diverzióhoz. A Boc-kormányt demokratikus úton – bizalmatlansági indítványt révén – egyszer sem tudta megbuktatni. Nem hatottak az RMDSZ-re irányuló csábítási, majd zsarolási kísérletek sem. A szakszervezeti mozgalom sem váltotta be a reményeket. Szerdán a beharangozott 50 ezer tüntető helyett alig hét-nyolc ezren demonstráltak a tavaszi verőfényben a parlament épülete előtt amiatt, hogy az új munkatörvénykönyv „rabszolgasorsba veti” az alkalmazottakat. Mindennek a tétjében a tömeg egy része még ki is fűtyülte a „népharag” élére állni kívánó Crin Antonescut és Victor Pontát.

A marosvásárhelyi fekete március évfordulója előtt elhangzó szerda esti parlamenti szónoklatok a kilencvenes éveket idézik. Ilyen értelemben Antonescu és Ponta valóban rabszolgák. A múlt rabszolgái.

Román lapszemle

A beszercei származású 18 éves Loredana Salanță megnyerte a Németországban megrendezett Top Model of the World 2011 szépségversenyt. (Gândul) ▶ Cristi Borcea, a Dinamo futballklub egyik tulajdonosa élet-halál között van. Az üzletember higanyméregézt kapott, szervezetében a normálisnál ötször magasabb a higany koncentrációja. (ProSport) ▶ Ingatlanpiaci szakértők szerint a régi tömbházi lakások ára soha nem éri már el a 2007 előtti szintet, ugyanis nem versenypépek a piacon megjelent újabb építési lakrészekkel. (Capital) ▶ Csibi Barna, a Székely Gárda vezetője, aki Avram Iancu „felakasztásával” országos hírnevet szerzett magának, nem politikusként, hanem egy egyszerű csikszeredai csavargóként határozza meg magát, aki él a szabad véleménynyilvánítás jogával. (Adevărul) ▶ Mali-i származású pilótákat alkalmazott a Romavia, az államfő szállítására használt Air Force 1 gépre. (Puterea)

Román válságstáb atomügyben

M. Á. Zs.

▶ Naponta kétszer kell jelentést tenni a kormánynak az a válságstáb, amelynek felállítását tegnap kérte a Nukleáris Tevékenységet Ellenőrző Bizottságtól (CN-CAN) Teodor Baconschi külügyminiszter a Japánban történt atombaleset esetleges romániai hatásainak elhárítása céljából. A román diplomácia vezetője ugyanakkor bejelentette, egy 200 ezer eurós sürgősségi alap felállítását javasolja a kabinetnek a Japánban rekedt román állampolgárok hazaszállítása céljából. A távol-keleti országban több ezer román ál-

lompok él, közülük tegnapig 137-en kértek tájékoztatást a tokiói román nagykövetségtől.

Emil Boc miniszterelnök a kabinet tegnapi ülésén felszólította a bel- és külügyminisztérium vezetőit, a vasárnap ez ügyben tartandó rendkívüli kormányülésig készítsenek elő egy kormányhatározatot, amely jogi alapot biztosít arra, hogy a román állam humanitárius segítséget küldhessen a Japánban bajba jutottaknak. A tegnap közzétett adatok szerint 5178 halálesetet erősítettek meg, további 8606 embert pedig nem találnak. A sérültek száma 2285-re rúg, és több mint 88

ezer házat söpört el a földrengést követő cunami.

Mint ismeretes, Japánban több napja atomriadó van, és Tokió közelében, Fukushimában egyre nagyobb a radioaktív sugárzás, mivel az ottani atomerőmű több blokkja, illetve egyeseknél a reaktort védő burrok megsérült. A japán hatóságok újabb helikopterekkel és a rendőrség vízágyúival próbálják hűteni a reaktorokat, hogy azok ne robbanjanak fel.

Borbély László román környezetvédelmi miniszter tegnap arról tájékoztatta a sajtót, hogy a szaktárca állandó kapcsolatban

van a mérőállomásokkal, és azonnal intézkedni fognak, ha radioaktív sugárzás veszélyeztetné Romániát. A héten az Európai Unió környezetvédelmi és energiaügyi miniszterei Brüsszelben arról döntöttek, hogy tesztelni fogják az EU összes atomreaktorát, így ellenőrzik, hogy az erőművek hogyan reagálnak egy esetleges földrengés esetén. Szakemberek szerint a cernavodai atomreaktor úgy tervezték, hogy a Richter-skála szerinti 8-as fokozatú földrengést is kibírja, bár nem valószínű, hogy Romániában ilyen erősségű földrengés legyen. ◀

Romániai gyilkosok – szabadlábon

A román rendőrség nem csak korrump, és nem csupán „részezes és szárnalmas” (amint azt idén januárban maga az intézmény főnöke, Liviu Popa állította), hanem mamlasz is; utóbbi jelzőt ellenzéki politikusok aggatták rá, miután nemrégiben veszedelmes gyilkosnak sikerült megszöknie – a rendőri őrizetből.

Bogdán Tibor

► A saját nagyanyja és egy szomszédja meggyilkolásáért negyven hónapos szabadságvesztésre ítélt Eugen Nicolae Gales (mindaddig sikeresnek mondható) szökése ráirányította a figyelmet nem csak a rendőrség tehetetlenségére – a nyolc rendőr felügyeletére bízott elítélt ugyanis az őrszobából oldott kerekét, úgymond az egyenruhások orra előtt –, de jogos aggodalmat is kiváltott a közvéleményben az a tény, hogy az esemény kapcsán kiderült: veszedelmes gyilkosok egész hada jár-kele szabadlábon az országban, illetve külföldi államokban.

Börtön helyett – szabadlábon

A román illetékesek tudomása szerint kisebb részük idehaza tartózkodik, a legtöbben viszont Spanyolországban, Olaszországban, Nagy-Britanniában, néhányan pedig Kanadában és Dél-Amerikában bujkálnak – immár jó néhány éve.

A 38 éves brassói Ene Adriant 1988 óta körözik különösen súlyos gyilkosságért, amelynek nyomán 17 év börtönre ítélték. 1995-ben egy budapesti lakás tulajdonosa érte tetten, lopás közben. A behatól a tulajdonost halál-

ra verte, majd visszatért Romániába, ahol végül elkapták – ám furcsa módon szabadlábon védekezhetett. Ezt kihasználva rövidesen nyoma veszett – hírek szerint Olaszországba távozott, ahol rokonai is felkeresték, a rendőrségnek azonban ennek ellenére sem sikerül kézre kerítenie.

A 36 éves Cuclicinov Sergiu chişinăui illetőségű; 20 évet kellene letöltenie egy Bukarestben elkövetett gyilkosságért – ám 16 éve mindhiába keresi őt a rendőrség. Mi több, a chişinăui hatóságok a körözést figyelmen kívül hagyva, hajtási jogosítványt is kiállítottak számára.

Tartózkodási helye pillanatnyilag ismeretlen.

A nagyszebeni Mircea Haiducot „csak” három éve körözik. A 22 éves gyilkosnak ugyanennyi esztendő kellene rácsok mögött töltenie. A rendőrség úgy tudja, hogy a spanyolországi Tronchonban él testvérel Nicolaeval együtt, akit egyébként úgyszintén gyilkosság miatt keresnek – természetesen mindhiába.

„Eltűnési rekord”

Az „eltűnési rekordot” alighanem Ion Nicolae, alias Nicolae Brăileanul tartja, akinek 1993 óta üthetik bot-

tal a nyomát. Az Új-Brăila közszéneli Scorţaruból származó bűnözőt az aradi bíróság ítélt 25 év börtönre – minden bizonnyal ezzel is „fekete csúcsot” tart – gyilkosság vádjával. Bűntársával kirabolt majd lelőtt egy aradi lakost, nem sokkal ezt követően pedig egy nővel végzett hasonlóképpen, egy másik nőt pedig megkéselt. Ezután nem sokáig vesztegette az időt, nyomban tette elkövetése után elmenekült az országból, állítólag Hollandiában telepedett le, román állampolgárként. Nehezen érthető, hogy ennyi idő alatt miért nem akadtak a nyomára, annál is inkább, mert büntetett előéletű, a rendőrség adatai szerint pedig rendkívül veszélyes.

Kanadában él – ahol sikerült állampolgárságot is szereznie – Iusein Givan. Az alvilágban Coco néven ismert 42 éves bűnözőt 18 évre ítélték, egy 22 éves konstancai fiatal meggyilkolása miatt. Őt

ugyan sikerült előzetes őrizetbe venni, ám az igazságszolgáltatás „embersége” folytán megszakították letartóztatását. Bár utólag – az illetékes hatóságok fellebbezése nyomán – további büntetése letöltésére kötelezték, Coco már nem „kérezkedett” vissza a börtönbe.

Nagyjából hasonló a călăraşi-i Vasile Arindaş története is. Őt 1994-ben ítélték 18 év szabadságvesztésre gyilkosságért. Miután büntetése egyharmadát letöltötte, a Ialomiţa megyei bíróság elrendelte szabadságvesztése két hónapos felfüggesztését, amelyet az elítélt kérésére további három-három hónapra hosszabbított meg, egészségügyi okok ürügyén. Ennyi bőven elég volt Arindaş számára ahhoz, hogy elhagyja az országot, méghozzá feleségével együtt. Hogy miként juthatott át a határon egy érvényes büntetését töltő személy, azt csak a határrendőrök tudhatják. Az viszont

tény, hogy jelenleg valahol Spanyolországban sütteti magát a nappal.

Az utazó gyilkos

Kilenc éve veszett nyoma Piluţ Doru Cristiannak, akinek sikerült apjával együtt kijutnia Olaszországba, a nagylaki határátkelőnél. A rendkívül súlyos gyilkosság vádjával tizenöt év szabadságvesztésre ítélt 34 éves kolozsvári gyilkos egyáltalán nem bujkált ez idő alatt: apjával együtt vígan utazgatott, 2004-2006 között például Argentínában tartózkodott. A román rendőrség annak ellenére is képtelen volt letartóztatni, hogy Romániában maradt anyjának több ízben is küldött csomagot, élelmet és ruhaneműt, egyebek között Szaúd-Arábiából.

2007 decemberétől Nagy-Britanniában éli világát Simion Marian, akinek a călăraşi-i bíróság ítélete nyomán börtönben lenne a helye. A 25 év szabadságvesztésre ítélt tulceai lakosnak ugyancsak gyilkosságért kellene rács mögött lennie, akárcsak a 44 éves Chiţa Ionnak. Utóbbi egy nagyszebeni juhász meggyilkolásáért kapott – visszaesőként – 18 év börtönt. Ahova egyébként a bukaresti Gheorghe Văduvának öt évvel ezelőtt kellett volna bevonulnia, 21 éves büntetése letöltésére. A 37 éves gyilkos azonban Spanyolországban vagy Olaszországban tartózkodik – ennél pontosabb adatokkal nem rendelkezik róla a rendőrség, azt leszámítva, hogy az már kiderült: a giurgiui közúti határátkelőnél sétált ki az országból. ◀

Wanted! A tíz legveszedelmesebb román gyilkos, aki börtön helyett szabadlábon van

EU: paktum a versenyképesség növelésére

Az eddiginél jobban számon kérhető kötelezettségvállalások rendszere jelenti az igazi újdonságot az euroövezet, illetve az Európai Unió versenyképesség-növelő paktumában, amelyet nemrégiben fogadtak el az euroövezeti országok állam- és kormányfői.

MTI/ÚMSZ

► Az Európai Unió versenyképesség-növelő paktumának végleges változata fellazítja némileg az eredeti német-francia elképzelések kötelezettségi körét, ugyanakkor olyan elemeket foglal magában, amelyek biztosítják a vállalatok rendszeres ellenőrzését, akár teljesítésük bizonyos mértékű kiényszerítését is.

Választás – „étlapszerűen”

A csomag lényege, hogy kijelöli a foglalkoztatási, pénzügyi és vállalkozói politika azon elemeit, amelyekre

mográfiai, életkori adottságaihoz. A paktum működését szigorú alapelvek szabályozzák, amelyek azt hivatottak biztosítani, hogy ne lazuljon az övezet és az EU egysége, sőt fokozódjék. Az alapelvek közé tartozik, hogy a csomag nem csorbíthatja az uniós belső piac egységességében már elért eredményeket. A csomag elemeinek továbbá teljes összhangban kell lenniük az új típusú gazdaságpolitikai koordinációval (az úgynevezett gazdasági kormányzással vagy európai szemeszterrel) – a paktum célja az is, hogy kiegészítse, hozzáadott értékkel erősítse az együttműködést ezen a téren.

Négyes célkitűzés

A paktum négy alapcélkitűzés köré épül. Ezek közül a versenyképesség javulását elsősorban a bérszabályozás és termelékenységfejlesztés, mutatókkal mérjük majd. Ide tartozik a bérek és juttatások versenyképességi szemléletű felülvizsgálata, a

bérek az inflációhoz igazított eljárások korszerűsítése és az üzleti környezet javítását célzó intézkedések kidolgozása is.

A foglalkoztatás javítására tett intézkedések veleje a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele, a feketemunka csökkentése és a munkavállalás ösztönzése. A paktum javasolja, hogy a tagországok tegyenek adópolitikai vállalásokat is ezek érdekében. A foglalkoztatás versenyképességi szemléletű alakulásának mutatói közül a paktumban a hosszú távú és az ifjúsági munkanélküliséget emelték ki.

A harmadik célkitűzés a közkiadások fenntarthatósága. Idetartozik a nyugdíjrendszerek reformja a korhatár már említett esetleges emelésével, illetve az előnydíjazási lehetőségek csökkentésével. Ugyancsak idevág a nemzeti pénzügyi szabályozásba építendő „adóssághékek” megkövetése, azaz annak jogi kötelezettségű célul tűzése, hogy a

belső államadósság nem lép túl egy adott mértéket. A negyedik alapcél a stabilitás erősítése a pénzügyi szektorban. Ennek kulcseleme a bankárgazat szigorúbb ellenőrzése rendszeres stresszteszttekkel, továbbá a banki háztartási és vállalati adósságállományok szintjének figyelése.

További erőfeszítések

Az euroövezeti kormányfői tanács úgy fogalmazott, hogy a paktum további erőfeszítéseket tartalmaz a már létezők mellett, és azokat végrehajtási menetrenddel is kíséri. A tagországi vállalatokat bele kell foglalni a gazdasági koordináció keretében már kötelezővé tett, éves nemzeti reformprogramokba, és azok szigorú ellenőrzéséről az uniós központi szervek gondoskodnak, mindegyiket az Európai Biztonság és a tagországok kormányait képviselő tanács az Európai Parlament bevonásával. Tekintettel arra, hogy a

csomag számos foglalkoztatási és szociális elemet is tartalmaz, kötelező összetevőjeként azonosították az egyeztetést a szociális partnerekkel is.

A paktumot a tervek szerint a következő európai uniós csúcstalálkozón, március 24–25-én fogadják el hivatalosan. Erre az értekezletre az euroövezeti tagországoknak már lehetőség szerint el kell készíteniük első nemzeti célkitűzés-csomagjaikat. Ekkorra várják a nyilatkozatokat az euroövezeten kívüli EU-tagországoiktól is, hogy csatlakozni kívánna-e a paktum végrehajtásához.

A versenyképesség-növelő paktum végcélja, hogy segítsen gyorsítani a gazdasági növekedést az EU-ban közép- és hosszú távon is, segítsen megőrizni az EU szociális modelljét, és a lakosság számára jobb jövedelmet, magasabb életszínvonalat tegyen lehetővé – hangoztatták a témáról kiadott közleményben az euroövezeti állam- és kormányfők. ◀

Lap-top

A nap címe. Ponta és Antonescu vadimizálódása, Dan Tapalag, *HotNews.ro*

Magyarázat. Elvad(im)ultak a magyar-ellenes indulatok a két ellenzéki pártelnök fellépése nyomán. Még ha világosan tudatában vagyunk is annak, hogy bármelyik más (összetételű) ellenzék leütötte volna a politikai magas labdát, főleg a liberálisok részéről mélységesen erkölcs-telennek tartjuk, hogy most így meglovgolják a nacionalizmust – ráadásul bután, hiszen ezzel elárulják, hogy mennyire nincs más eszközük a hatalom megszerzéséért folytatott harcban. Dan Tapalaga hatásosan és európai módon világít rá cikkében ennek a politikai hibának a mibenlétére: „Valamikor a román–magyar határt, szerencsére, csak Vadim Tudor őrizte szigorúan. Sajnos az éberek száma megháromszorozódott a két friss hazafi hadba indulásával az irredentizmus-ellen. Crin Antonescu és Victor Ponta kezükbe vették Vadim Tudor fegyverét – a nemzeti és idegengyűlölő kirohanást –, hogy Orbán Viktort megtámadva új frontot nyissanak Traian Băsescu ellen, és hogy gyorsan elcsitítsák egy új súlyos kudarc, a *Rabszolgák lázadása* visszhangjait. Első látásra a magyar-ellenes háború terve stupid. A terv ténylegesen ostoba, de más rejtett értékei is vannak: ósdi, lejárt szavatosságú, és Romániát a kilencvenes évek nacionalista-szekurista diverziók kódéba rángatja vissza. Ami szerdán, 2011. március 16-án történt a demokrácia kőkorszakára emlékeztet. A nap egy sikertelen forradalom nevelésével kezdődik, és egy maximálisan rossz izlésű nacionalista perrel folytatódik, amelyet az ellenzék indított a parlamentben a budapesti kormány ellen. Még egy szegényteljes nap a szennyes-populista parlamenti hangzavar évkönyveiben...”

A nap állítmánya. Corneliu Vadim Tudor bevallotta, hogy nem azért hallgatott (hamis hírek szerint az idegrendellenesség miatt) a magyarok vérengzéseiről és irredenta megnyilvánulásairól a nemzeti ünnepeken, mert be volt rekedve, hanem azért, mert Victor Ponta és Crin Antonescu lefizette őt ezért.

Minden napra egy mondat

„Senki sem annyira örült, hogy ne találna egy még örültebbet, aki megérti őt.”

Heinrich Heine

Bölcsesség

Horváth István

Censorhoz nem megyünk!

Logikailag a forradalom legelső lépése és egyszersmind fő kötelessége szabaddá tenni a sajtót... azt fogjuk tenni! a többi istenre bízom és azokra, kik rendelve vannak, hogy a kezdeteket folytassák; én csak arra vagyok hivatva, hogy az első lökést tegyem. Holnap ki kell vinnünk a sajtószabadságot! és ha lelővődöznek? isten neki; ki várhat ennél szebb halált?

E gondolatokkal aludtam el. Korán reggel az ifjak kávéházába siettem. Az uton Vasvári Pállal találkoztam, mondtam neki, hogy menjen Jókaihoz s ott várjanak meg együtt engemet. (...) Hazamenvén, előadtam szándékomat a sajtó rögtön fölszabadításáról. Társaim beleegyeztek. Bulyovszki és Jókai proklamációt szerkesztettek. (...) Amint a proklamáció elkészült, s indulófélben voltunk, azt kértem, micsoda nap van ma?

– Szerda – felelt egyik.

– Szerencsés nap – mondtam –, szerdán házasodtam meg!

Lelkesedéssel és a sors iránti bizalommal mentünk vissza a kávéházba, mely már tele volt ifjakkal. Jókai a proklamációt olvasta föl, én nemzeti dalomat szavaltam el; mindkettő riadó tetszéssel fogadtattott. (A nemzeti dalt két nappal előbb, március 13-kán írtam, azon lakomára, melyet az ifjuság március 19-kén akart adni, mely azonban az eddigi események következtében szükségtelenné válván, elmarad.) (...)

– Most menjünk egy cenzorhoz, és vele irassuk alá a proklamációt és a nemzeti dalt! – kiáltott valaki.

Cenzorhoz nem megyünk – feleltem –, nem ismerünk többé semmi cenzort, el egyenesen a nyomdába!

Mindnyájan beleegyeztek és követtek.

Petőfi Sándor naplójából, Pest, március 17. 1848.

SZELLEMI DÍZÉS

Cunami

Tudja-e valaha is ez a nemzet március tizenötödikét méltósággal megünnepelni? Méltón – nem méltatlanul. Miért, hogy valami mindig félresikertül, mindig beárnyékolja valami, valami disszonáns hang? Hogy a Habsburg-időkben a Burg nem feltétlenül örült az emlékezésnek, azon nem csodálkozhatunk, még 1867 után sem volt kifejezetten kívánatos ünnep – jöllehet I. Ferencz József osztrák császár és apostoli magyar király (apostoli, amely főkegyúri jogot még a kommunista idők kollektív államfői testülete, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa is gyakorolt, s csak a rendszerváltozás után, Antall József kormánya mondott le róla), szóval az utolsó előtti magyar uralkodó, az 1848/49-es szabadságharc leverője kegyesen engedélyezte Rákóczi fejedelem és Kossuth apánk újratemetését. De valahogy a két világégés között, a Horthy-korszakban is amolyan megtúrt ünnepnek számított, s ezt a hagyományt valahogy híven ápolta a szocializmust építő Magyarország is.

Gyulay Zoltán

Pedig hát voltak akkoriban – igaz, immelámmal megrendezett – központi ünnepségek, természetesen a Nemzeti Múzeumnál, hiszen a Jókai Mór nevéhez fűződő legenda ide helyezi és Petőfi nevéhez köti a forradalom idő- és kiindulópontját (mert Kossuth Lajos maga a március 4-i pozsonyi országgyűléstől számította), de ezzel le is volt tudva: csupán tanítási szünet volt, munkaszüneti nap nem. (Az akkor volt egyetlen televízió ilyenkor keletnémet indiánfilmeket vetített, hogy a tanulóifjúságot a képernyők elé kösse.)

Aki kokárdát mert viselni – szüleimnek köszönhetően én mindig is, sőt: egy '56-os Kossuth-címeres jelvényvel a közepén –, azt a rendőrség rendszerint vegzálta. Így nyílt lehetőségük a hetvenes évek elejétől a nyiladozó ellenzékieknek arra, hogy megrendezzék a maguk megemlékezését, a budapesti Batthyány-örökmécsesnél – ott, ahol az idén rendhagyó módon a fővárosi ünnepséget tartották –, s a már említett rendőrség előszeretettel gumibotolta meg a résztvevőket (mások mellett például Orbán

Viktort). A szerkesztőségbe akkor látogatott el a rendszert ideológiai alapon kiszolgáló történész, akit nagy naívnul megkérdeztem: nem lehetne-e a tüntetők vitorlájából azzal kifogni a szelet, hogy a „hatalom” tisztességesen megünnepeli az évfordulót? Rám nézett régimódi szemüvege mögül, és én láttam rajta, hogy nem érti a kérdést. És ez számomra mindent megmagyarázott; akkor értettem meg végérvényesen – és máig hatóan – a hatalom működését.

Gumibotolás ma már nincs, hál' Istennek, a ha-

gyományok azonban tovább élnek. Bár már március 15-e Magyarországon nemzeti ünnep, munkaszüneti nappal kombinálva, a hatalom mégsem tud vele feltétlenül mit kezdeni. A rendszerváltozás óta a Tizenkét pontból különösen az első domborodik ki, ennek alapkövét 1991-ben Budapest– két évtizeden át – főpolgármestere, a szabaddemokrata Demszky Gábor helyezte el, amikor a világra kiáltotta: „El a kezekkel a Magyar Hírlaptól!” (Azóta az is elveszett...) A sajtószabadság volt az idén is a mottó: a

A haza bölcse szerint a sajtó- (újmagyarul: média) törvénynek egyetlen mondatból kellene állnia: „Hazudni pedig nem szabad...”

Tanácsstalanul

Állunk, nézünk magunk elé bután: már megint nem értjük.

Nem azt nem értjük, hogy miként lehettek többen a sajtószabadságért tüntető „ellenforradalmárok” Budapesten, mint a kormányfő ünnepi orációját megtapsolók (pedig utóbbiak között lefizetett fiatalok is voltak, végre megint egy kis megrontás a puha zsarnokságtól!) – ezt nagyon is értjük. Hiszen ha mondjuk az 1848-as márciusi ifjak hirtelen feltámadnának, ők is a szabadságért tüntető tömegben és dobogókön lennének. Értjük azok tanácsstalanságát is, akik az egyik oldalhoz szegyeültek, a másikhoz féltek csatlakozni; önmarcangolásuk megindító, de felesleges, hiszen – még lehet – mindenki pont oda áll, ahova akar, nem kell magyarázkodni.

Azt nem értjük, mit akart mondani a magyar miniszterelnök március 15-ikén, amikor kijelentette, hogy nem tűr el semmiféle diktátumot Brüsszeltől! A sértésre, hogy az Európai Uniót párhuzamba állítja a szovjet birodalommal, külpolitikailag Orbán Viktor még nagyon sok választ fog kapni – felesleges azt nekünk minősíteni. Isten őrizzen attól a szentségtöréstől is, hogy azt gondoljuk, minden magyarok miniszterelnökét annyira elragadta a hév, hogy már nem is tudta, mit beszél. Am ha ezt kizárjuk, akkor csak az a feltételezés marad, miszerint O. V. 1988-ban képzeli magát, és mint akkor az oroszokét, most az európaiak kivonulását követeli Magyarországról. Még mélyebbre hatolva forradalmi gondolkodásába: mivel az EU soros elnöke Magyarország és ő maga, ezáltal a saját kivonulását sürgeti. Vagy legalábbis kilátásba helyezi: nem engedi meg saját magának, hogy diktáljon saját magának! Ám félre az alkotáslélektani elemzéssel! Az elfogadott közös játékszabályok alapján az uniós törvények között, minden tagországra kötelező érvényűket nem lehet diktátumnak tekinteni. Tehát a legjobb esetben is a macsó kijelentés üres póz, másképpen fogalmazva marhaság.

Itthon az ünnepet régi kedves vendég bölcs szava aranyozta be. Azt értjük, hogy Semjén Zsolt számára a hely szelleme ismét serkentően hatott, és a híres nagyváradi peltzi napiparancsra emlékeztető direktívával összhangban kiadta az RMDSZ-nek, hogy mit kell tennie: fel kell hagynia azzal, hogy minden magyarországi párttal jó, konstruktív viszonyban akar lenni! Értjük, hogy Semjén és társai szerint az

Ágoston Hugó

RMDSZ-nek csak a Fideszt szabadna elfogadnia. Azt nem értjük, hogy akkor viszont a magyarországi fő kormány-párt miért gáncsolja minduntalan az RMDSZ-t.

„Ha nem szeretsz, hát én szeretlek!” – ez nekünk túl bonyolult... És az ilyen felelőtlen nagyotmondásokból a felfokozott hangulatban még sok baj lehet.

kormányoldal – mondhatnám természet-szerűleg – önnön legújabb szabályozását vette a védelmébe, elítélve minden ellenhangot, Budapesttől Bukaresten át Brüsszlig, míg az ellenzék a kormány médiacunamiját utasította el.

Olyan provinciális benyomást kelt azonban mindez most, amikor a világ a Japánban történtek okán sokkal inkább önmagáért aggódik, armageddönt kiált. A hármas tragédia, a földrengés, a cunami (szökőár) és az atomerőmű-robbanás olyannyira megvisselte a nemzetközi közvéleményt, hogy már egyenesen nemcsak a szigetország eltűnését vizionálja a Csendes-óceánban, hanem világméretű hisztéria van kibontakozóban. Líbiában pedig győzelmeskedni látszik a népén az ellenségéből barátta, majd barátból ismét ellenséggé avanszált diktátor, és Európa mégis szívesebben foglalkozik a magyar sajtótörvényrel, mint a líbiai népet megmentő, Kadhafi-ellenes légtérzár-lat elrendelésével.

Ceterum censeo: Deák Ferenczel értek egyet. A haza bölcse szerint a sajtó- (újmagyarul: média)törvénynek egyetlen mondatból kellene állnia: „Hazudni pedig nem szabad...”

Röviden

Film, fesztivál, üzlet?

Vörösszőnyeg-mágia – film, fesztivál, üzlet? címmel tart előadást ma 18 órától a Minerva-székház alagsorában (Jókai/Napoca utca 16. szám) a Babeş-Bolyai Tudományegyetem újságírás szakának meghívására Gyenge Zsolt filmkritikus, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem adjunktusa.

Irsai Zsolt kiállítása Marosvásárhelyen

Irsai Zsolt kiállítását nyitják meg holnap 19 órakor Marosvásárhelyen, a b5 stúdióban (Bolyai tér 5. szám). A megnyitón Bartha József képzőművész beszélget Láng Zsolt íróval. A kiállítás Marosvásárhelyen március 28-áig látogatható, majd április 5-e és 27-e között Sepsiszentgyörgyön mutatják be. A kiállítás mottója: „Őszre két projekt van. Elmegek végre az orvoshoz. Majd elkezdek dolgozni, és jövő márciusban csinálók egy kiállítást a b5 stúdióban.” (Irsai Zsolt, 2010. május) Mint arról lapunkban is tudósítottunk Irsai Zsolt életének 54. évében rövid, de súlyos betegség után tavaly szeptemberben hunyt el. Képzőművészeti alkotói munkája mellett, jelentős művészetpedagógiai tevékenységet fejtett ki.

Börtönnapló: változott az időpont

A Tomcsa Sándor Színház felhívja a közönség figyelmét, hogy a vasárnap estére beharangozott *Börtönnapló* című egyéni előadás technikai okokból elmarad. A produkciót az udvarhelyi közönség április 13-án, szerdán 19 órától láthatja majd. Az előre megvásárolt jegyek nem veszítik érvényüket, amennyiben nem felel meg az időpont, a jegyket visszaválthatók.

Közös katonai emlékek

Katonaöseink nyomában címmel mutatják be, a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred első világháborús hadiútját feltáró kiadványt holnap 14 órától a nagyváradi város-háza dísztermében. A székesfehérvári és a nagyváradi katonák különösen szoros kapcsolatban voltak, ugyanis a Doberdói fennsíkon azonos szakasz védelmét látták el, így a két város között indított kutatócsoportot az emlékek feltáráására. Ennek eredménye egy olvasmányos útinapló lett, amely arra ösztönzi az embereket, hogy maguk is felkeressék a leírt helyszíneket. A Pro Liberta Partium Egyesület által szervezett könyvbemutatót jelen lesz dr. Cser-Palkovics András Székesfehérvár polgármestere, dr. Görög István a Honvédség és Társadalom Baráti kör titkára valamint a közös kutatóprogramban résztvevők.

A Légzés Marosvásárhelyen

Négy fesztiválon díjazott előadást játszanak Vásárhelyen vasárnap a Művészek a művészekért országos kampány keretében. A Légzés című, felnőtteknek szóló produkciót a tavaly mutatta be az Ariel Ifjúsági és Gyerekszínház.

Fotó: ÚMSZ/archív

A vasárnap látható Légzés az Ariel Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem közös produkciója

Antal Erika

A Légzés című nonverbális előadását tűzte műsorra vasárnap estére Marosvásárhelyen az Ariel Ifjúsági és Gyerekszínház. A felnőttelőadás tavalyi bemutatója óta négy fesztiválon vett részt, és négy díjat szer-

zett. A mostani előadás az évente megszervezett *Művészek a művészekért* elnevezésű kampány része.

Az Ariel Színház és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem közös produkciója, az I. éves mesterszakos bábhallgatók előadásában,

Gabi Cadariu rendezésében jött létre, és ahogy a rendező lapunknak elmondta, nemcsak a fesztiválokon aratott nagy sikert, a közönség is szívesen fogadta. „Szokatlan nálunk egy ilyen előadás, bár korábban ehhez hasonló volt például a

néhai Antal Pál rendezésében színre vitt *Ó Rómeó, Ó Júlia*. A közönség szereti, mert változatos, színesebbé teszi a kulturális kínálatot, a színházi palettát” – nyilatkozta Cadariu.

A kimondottan animációs technikával készült produkció a rendező elmondása szerint úgynevezett „export-előadás”, amely mindenki a tudatalattijára próbál hatni, az emlékeit, az érzelmeit akarja kiprovokálni. „Sorozatjelenetekből áll, érzelmi összefüggése van, de nincs narratív vonala, amit

úgy nevezünk, hogy mese, tudniillik olyan típusú előadás, amely mindenki számára egyéni élményt nyújt, a saját meséjét idézi fel, az érzelmekre és nem a tudatra hatva” – árulta el a rendező.

A Légzés felnőtteknek szánt, a nonverbális kísérleti színjátszás és a tárgyanimáció műfajában úttörőnek számító produkció. A posztmodern és a poszttextuális előadás, a tudatalattit provokáló és meditációra készítő zenéjén keresztül is hatással van a nézőre, és törekszik időt hagyni a befogadónak a szemlélődésre, az élet kis és nagy dolgain való elmélkedésre. Ily módon nyer az előadás mindenki számára egyéni olvasatot és érzelmi utazást saját életében. „A darab a mai életünkről szól, a mai nehézségeinkről, a sikereinkről, kudarcainkról, veszélyeinkről, örömeinkről, a mai emberekről, fiatalokról és felnőttekről. Közben nem kell kimondottan értelmezni a látottakat, hanem engedni kell, hogy magával ragadjon, hogy hasson az érzelmeinkre” – mondta Cadariu.

A darabban fellép Dénes Emőke, Halmágyi Éva, Incze Sándor Zoltán, Király Anna, Lukács Emőke, Tólas Vanda és Vizi Imre. ◀

Élménypedagógia az udvarhelyi múzeumban

Baloga-Tamás Erika

Egy csésze művészet címmel hirdette meg május elsejéig érvényes múzeumpedagógiai programját a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum. „Az udvarhelyi intézmény munkatársi köre mostantól új szakemberrel bővült, egy múzeumpedagógussal, ezennel lehetőség adódott arra, hogy a múzeumunk életében első alkalommal egy ilyen jellegű foglalkozást indítsunk” – fogalmazott ünnepélyesen Miklós Zoltán intézményvezető a tegnapi sajtótájékoztatóon. Az eddig Magyarországon élő és tevékenykedő, székelyudvarhelyi születésű Ferenczi Emőke érkezésével rég kidolgozott terveket, ötleteket valósíthat meg a múzeum. Az új munkatárs egyik fő feladata, hogy olyan foglalkozásokat szervezzen, amelyek révén a múzeum életébe egyre nagyobb számban sikerül bevonnai a gyerekeket, fiatalokat.

„Egy korszerű múzeumhoz hozzátartozik a múzeumpedagógia. Nem csak a gyűjtés, megőrzés, feldolgozás, bemutatás funkciót kell ellátnia egy mai múzeumnak, hanem nyitnia is kell a potenciális közönség minden rétege felé, és ez nem csak felnőtteket jelent, hanem óvodásoktól kezdve, iskolásokat és egyetemistákat

egyaránt” – fejtette ki az udvarhelyi intézmény új munkatársa. „Egy jó múzeumpedagógiai foglalkozás élményszerűvé tudja tenni a múzeumok világát – vallja Ferenczi Emőke – és célja egy kultúraszertető, művelt ifjúság kinevelése”.

Miklós Zoltán szerint a most induló programsorozat olyan feladatokat hivatott ellátni, mint a gyerekek vizuális-esztétikai nevelése, érthetővé és átélhetővé tegye a múlt feltárt jelenségeit, élményt nyújtson a kiállítóteremben, és nem utolsósorban a gyerekek tárgyi tudását is gyarapítsa.

Az *Egy csésze művészet* keretében hirdetik meg a *Kávédialda* című programot is, amely során a kávébab feldolgozásával és fogyasztási módjaival ismerkedhetnek meg az érdeklődők, majd az 1848–49-es forradalomra emlékezve *A mi hőseink* címmel szerveznek foglalkozásokat május elsejéig. Március 26-án pedig egésznapos programmal várják a családokat, ekkor többek között egy maratoni rajzolást is tartanak. Ugyanakkor a XX. századi erdélyi magyar festmények a székelykeresztúri *Molnár István Múzeum gyűjteményéből* című tárlat esetén is alkalom nyílik ki-egészítő múzeumpedagógiai tevékenységeken való részvételre. ◀

A NYUGDIJASOKNAK ÉS MUNKANÉLKÜLIEKNEK 50% KEDVEZMÉNY A JEGYEK ÁRÁBÓL!

A Rádió GoGa bemutatja:

Gruppen-Hecc Kabaré
Seară de cabaret

2010
-25%
+TVA

De rongyos élet

Írta: Nagy István és Molnár Tibor
Fellépnek: Nagy István, Szélyes Ferenc, Kárp György, Henn János, Biluska Annamária, Somody Hajnal, Fodor Piroška, Ördög Miklós Levente m.v.

Zenél: az Autostop MS zenekar
Hang- és fénytechnika, vizuális effektek: Göllner Károly
Producer: Hompot Szilárd

A KÖZÖNSÉG KÉRÉSÉRE!

Helyszín: Marosvásárhely, Kultúrpalota, Március 27
Időpont: Vasárnap este 7 óra

www.dia.ro

Nőnek a vasúti tarifák

Munkatársunktól

► A gázolaj drágulása miatt várhatóan árat emel a Román Vasúti Társaság (CFR) is: az előrejelzések szerint az áremelés elérheti a tíz százalékot is. Liviu Pescărușu, a vállalat személyszállításért felelős igazgatója sajtótájékoztatón ismertette tegnap a várható intézkedéseket. „Egyelőre keressük a megoldást arra, hogy a mindenki számára kellemetlen áremelést elkerüljük. Ha sikerül az üzemanyagárak miatti kiadásainkat ellensúlyozni, akkor az utasok a jelenleg érvényes jegyáraknál 8-10 százalékkal magasabb összeget fognak fizetni” – nyilatkozta az igazgató, aki azt sem zárta ki, hogy az áremelés elérheti a 20 százalékot is. A legutóbbi hasonló jellegű intézkedés tavaly szeptemberben volt, akkor szintén 8 százalékot emelkedtek az árak. A CFR vezetői arra számítanak: az intézkedés miatt csökken a vasúton közlekedők száma. Arról, hogy a népszerűtlen intézkedésre pontosan mikor kerül sor, nem érkezett tájékoztatás. Március 20-a után változnak a bérletárak: a hónap végétől 5, 10 és 15 napra lehet előre fizetni. A 15 napos bérlet után 35 százalékos, a 10 napos bérlet után 25 százalékos, az 5 napos bérlet után 15 százalékos engedmény jár. ◀

Fekete március emléke

Hírösszefoglaló

► „Az erdélyi magyarságnak nem szabad elfelejtenie 1990 márciusát: emlékeznünk kell az áldozatokra és az események kárvallottjaira, mindazokra, akik nem hagyták, hogy a magyar közösséget megfélemlítsék, és szembefordultak a támadókkal. Emlékeznünk kell azért is, hogy a történelem ne legyen visszafordítható, és hogy mindez többé soha ne ismétlődhesen meg” – hangsúlyozza tegnapi közleményében az RMDSZ. A szervezet ünnepi programmal tisztelget a hétvégén az áldozatok, és a korabeli eseményekben résztvevők előtt.

Hagyomány a szolidaritás

Kelemen Hunor szövetségi elnök, Markó Béla miniszterelnök-helyettes és Szepessy László kabinetvezető holnap Marosvásárhelyen találkoznak az 1990-es marosvásárhelyi márciusi atrocitások során elhunyt Gémes István, Csipor Antal és Kiss Zoltán hozzátartozóival, valamint a sokévi börtönrre ítélt és bántalmazott Cseresznyés Pállal, Szabadi Ferencsel, Juhász Ilonával. Tizenegy éve működik az a szolidaritási alap, amely minden évben támogatást nyújt az áldozatoknak,

Idén is találkozik Markó és Szepessy (balra) az 1990 márciusi áldozatok hozzátartozóival. Fotó: ÚMSZ/archív

valamint hozzátartozóiknak. Markó Béla az elmúlt években többször hangsúlyozta: az együttérzés és a támogatás nem csak a jelenlétűknek, hanem a számtalan névtelen áldozatnak is szól, mindazoknak, akiket a marosvásárhelyi események során bántalmaztak.

Apró szabadságharcok

Az RMDSZ nemrég leköszönt elnöke a közelgő évforduló alkalmából sajtóközleményt adott ki. „Minden évben a március 15-i ünnepi hangulatra nyomasztóan rátelepedik az alig néhány

nappal későbbi marosvásárhelyi tragédia emléke. Márciusi ünnepünket mindjárt márciusi gyászunk követi, és szimbolikájában a kettő lassan összeolvad: szabadságharcra emlékeznünk március idusán, és a mindennapi jogainkért vívott apró szabadságharcainkra emlékeznünk március 19-én és 20-án. És ami 1990 márciusa után következett, az egyértelművé tette számunkra, hogy csak az lehet igazán a miénk, amit mi magunk megszerzünk magunknak” – fogalmazott Markó. A volt RMDSZ-elnök az etnikai párbeszéd és a kitartó jogér-

vényesítés fontosságát hangsúlyozta: „Az időközben eltelt húsz esztendő tanulsága, és bizonyítéka annak, hogy minden megszerzett jogunkat további apró szabadságharcok megvívásával kell megőriznünk. Megtanultuk azt is, hogy a kiűzött szemért és bevett fogért nem jár hősi érdemrend, se a magyar, se a román nem fehér és nem fekete, és a bot meg a fejsze nem helyettesítheti a párbeszédet.”

A hétvégi programsorozat része a Sütő András sirjánál szervezett tisztelgés: a közös emlékezésre szombat délután kerül sor. ◀

Röviden

Ösztöndíj a romáknak

Hét sepsiszentgyörgyi roma-gyerek igényelte az önkormányzat által felajánlott tanulmányi ösztöndíjat: azok a gyerekek kaphatnak havi 200 lejes szociális és havi 300 lejes támogatást, akik vállalják, hogy líceumban vagy szakiskolában folytatják tanulmányaikat. Az őrkői Néri Szent Fülöp Általános Iskolában nagy a lemorzsolódás már az elemi osztályokban. Középiskolába már csak tucatnyi itt élő iratkozik be.

Razzia a börtönökben

Három büntetés-végrehajtási intézetben tartottak átfogó ellenőrzést a belügyminisztérium munkatársai. A Iași-ban, Slobozián és Giurgiu-ban végzett „rajtaütésen” késeket, szúró és vágó eszközöket, alkoholt, drogokat és mobiltelefonokat koboztak el a fogvatartottaktól. Az akcióban 550 rendőr vett részt.

Árvízi készültség

Sárga veszjelzés van érvényben az ország északi, északnyugati megyéiben: a Kraszna vízszintje Szatmár megyében, Domahidánál emelkedett meg jelentős mértékben. A helyi vízügyi igazgatóság emberei attól tartanak, hogy a következő napokban várható esős idő miatt súlyosbodik a helyzet.

A medvéknek szurkolnak?

Kovács Zsolt

► A medvetámadások okait és a hatékony védekezés lehetőségeit kutatja a Kovászna Megyei Környezetvédelmi Igazgatóság. Mihai Pop, a háromszéki környezetvédelmi hivatal szakembere tegnap arról számolt be, hogy Hargita, Kovászna és Vrancea megyékben vizsgálják a medvetámadásokat, illetve a medvék által okozott károk körülményeit és értékét. Eddig a 2008-2009 közötti időszak incidenseit összesítették, és kiderült, hogy ebben az időszakban összesen 198 medvetámadás volt.

Maci a málnásba...

A szakemberek azonban megállapították, hogy az esetek java részét – 70 támadásból tizenegyet – „erre szakosodott” medve követte el: ha az állatok „rászoknak” a garázdálkodásra, akkor újra és újra kárt okoznak. Az adatok szerint Bálványos és

Tusnád környéke bizonyult a legkockázatosabb vidéknek: a helyieknek itt gyűlt meg a legtöbbször a bajuk a medvékkel. Mihai Pop azonban emlékeztetett: bármilyen jelentősek is a károk, a hatóságok mindössze egy esetben hagyták jóvá a veszélyes medve kilövését. Tavaly augusztusban ugyanis egy bálványosi medve már a házakba is kezdett betörni. A háromszéki hatóságok ekkor segítséget kértek a Vrancea megyében működő állat-mentő szolgálatól is, amely medvemhelyre szállította a kilőtt állat árván maradt bocsát. Mihai Pop hozzátette: a medvepopulációt felmérő program keretében eddig 170 medvék által lakott barlangot azonosítottak a három megyében, ezek egy részében videokamerát, mozgásérzékelőket helyeztek el, hogy követni tudják az állatok viselkedését. További harminc esztenát, és szabadon működő méhészeteket szereltek fel korszerű villany-

pásztorokkal és riasztó készülékekkel, hogy a zsákmány után kutató állatot távol tartsa.

Amikor az állat visszaüt

A környezetvédők szerint nem védhető minden veszélyeztetett hely ilyen módon, de a kezdeményezők szemléltetni szerették volna azt, hogy vannak hatékony módszerek, amelyekkel megfékezhetőek a jelentős eszmei értéket képviselő medvék. A medveállomány változó: Kovászna megyében a vadászterületek gondnokai 978 medvét jelentettek be, az ugyanolyan életkörülményeket biztosító Vrancea megyei vadászok 300 körüli létszámról tudnak. A Kovászna Megyei Környezetvédelmi Hatóság „medvebarát” felmérést is készített a lakosság körében, amely meglepő eredménnyel zárult: a 430 megkérdezett közül 3 hibáztatta a támadásokért a nagytetű állatot. ◀

Indul a roncsautó-program

Munkatársunktól

► Tegnapról várják a hatóságok a magánszemélyek jelentkezését az országos gépkocsipark megújítását elősegítő, frissen induló programra – jelentette be Borbély László

környezetvédelmi miniszter. A kezdeményezés költségvetése idén 228 millió lej, ez a keretösszeg 60 ezer régi, környezetszennyező gépjármű lecserélésére elég. Az értékjegyek ára idén változatlan maradt: egy értékjegy 3800 lej.

Új autó vásárlásakor legfeljebb 3 értékjegyet használhat fel a vásárló. A Környezetvédelmi Alap a mai nap folyamán 8 ezer értékjegyet juttatott el a régi autókat begyűjtő cégekhez – tájékoztatta a sajtót a miniszter. ◀

HIRDETÉS

Szabaduljon meg a magas törlesztőrészek nyomásától!

4,99%
fix kamat az első évre

0,11%
havi kezelési költség

0
folyósítási díj

Hogyan? Csoportosítsa hiteleit az OTP Banknál és csökkentse havi törlesztőrészeit!

- 4,99% fix kamat az első évre;
- 3 havi ELRIBOR + 3,94% az első év fix kamat után;
- ingyenes OTP-irányított kölcsönök az első 3 hónapban;
- 3 hónap elteltével 10% fix kamat az első évtől kezdve.

*1 keddi munkanapig egy példányú hitelösszeg átlósáráról: 40 000 euró lakáscélú hitelek esetén, 307 hónapos hiteltörlesztés mellett a teljes törlesztendő összeg 19 407,09 EUR. A teljes összeg kivételével az értékpapírok díja és az éves ingatlanszármazékok értékelési díja 4000 HUF-ig számítanak. Az ajánlat 2011. január 5. és március 31. között érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 77 88

otpbank
Egyszerű megoldások

euró alapú lakásvásárlási hitelek

Március 18., péntek

Az év 11. hete és 76. napja, hátravan 289 nap

Ma Ede és Sándor nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Ede férfinév az Edvárd, Eduárd nevek német rövidülése. A Sándor az Alexander név rövidülésének magyaros alakja. Szombaton **Bánk, József, Jozefina** napja lesz. Vasárnap a **Klaudiákat** köszöntjük. Hétfőn **Benedek** és a **Ben-ce** nevéük ünnepe.

Évforduló

- 1861 – Kikiáltják az egységes Olaszországot, melynek első uralkodója II. Viktor Emánuel király lesz.
 - 1965 – Az első űrséta: a szovjet Voszhoz-2 űrhajósa, Alekszej Leonov, 12 percet tölt az űrben.
 - 2008 – Japán és Kanada elismeri a független Kosovót.
- Szombat, március 19.**
1849 – Bem tábornok elfoglalja Brassót, ezzel egész Erdélyből kiűzi az ellenséges osztrák–oroszcsoapatokat.
- 1990 – A marosvásárhelyi fekete március néven elhíresült magyarellenes pogrom kezdete.
 - 1911 – Első alkalommal nőnapot Ausztriában, Dániában, Németországban és Svájcban.

Vasárnap, március 20.

- 1815 – XVIII. Lajos francia király elmenekül a Tuileriákba. Bonaparte Napóleon bevonul a Párizsba, megkezdí száznapos uralmát.
- 1916 – Albert Einstein közreadja relativitáselméletét.

Vic

Két IT-szakember beszélget:
– Tegnap megkértem a barátom kezét! – meséli az egyik.
– És, igent mondott? – kérdi a másik.
– Nem tudom, még nem válaszolt az email-re...

Recept

Gyors, egyszerű túros süti
Hozzávalók: 3 dl liszt, 2 dl porcukor, 10 dkg vaj, 3 tojás, 3 dl tej, 1/2 kg túró, mazsola ízlés szerint, porcukor ízlés szerint, vaníliás cukor, reszelt citromhéj.
Elkészítés: A 3 dl lisztet összekeverjük a 2 dl porcukorral. Felét beleöntjük egy 5 dkg vajjal kikent tepsibe. Ezen elosztjuk a 1/2 kg túró, amit reszelt citromhéjjal, cukorral, vaníliás cukorral, mazsolával kikeverünk. Erre jön a lisztes cukor másik fele. A 3 tojást villával felferünk, belekeverjük a 3 dl tejet, és az egészet a tetejére öntjük. Rádabolunk 5 dkg vajjal, és közepes hőfokon addig sütjük (kb. 1/2-3/4 óra), amíg a teteje megbarnul.

A hatos lottó nyerőszámai:
18, 35, 6, 36, 3, 48.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Fontos és érdekes dolgok várnak önre. Ne térjen ki egyetlen találkozás elől sem, mert lényeges híreket hall.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Fontos emberekkel találkozhat, ezért ügyeljen külső megjelenésére, különösen, ha még nem foglalt a szíve. Egy színházi élmény meghatározó lehet.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
A mai napját szentelje alkotókedvének. Ez ma biztosan eredményes lesz. Munka után sétálgon egy nagyot a friss levegőn, jó lesz a közérzete. Ha lehet, ne egyedül.
- RAK (VI. 22.–VII. 22.)**
Alaptalanul vádolják, de csak azért se vágjön vissza. Meglepődve tapasztalhatja, hogy ezzel tudja rosszindulatú támadóját a legjobban bosszantani.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Vetélytárs zavarja köreit. Kiszolgáltatottnak érzi magát, úgy érzi, egyszer már igazából oda kéne csapnia. Ne táncoljon vissza.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Titokban mindig dominanciára vágyott, ám eddig valahogy nem sikerült. A szép, tavaszi hangulatú hétvégén végre elérheti célját. Kedvese kívánja is ezt.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
A közelmúltban csalódnia kellett egy közeli ismerősében. Nyugalomra lenne szüksége, hogy lelki békéjét visszanyerje. Remélhetőleg tanulni fog az esetből.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Nem mindenki kedveli csipkelődő megjegyzéseit. Kényes helyzetbe kerülhet, ha nem tesz lakatot a szájára.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Szeretne nagyobb szabadságot kiharcolni magának. Ha párjával nem kell rivalizálnia, minden esélye megvan arra, hogy kapcsolatuk tartós maradjon.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Ha együttműködik társaival, minden helyzetet a maga javára fordíthat. A jól végzett munka után és az eredményes tárgyalás végeztével feltétlenül menjen a szabad levegőre.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Pozitív fordulatokra számíthat. Tegyen meg mindent annak érdekében, hogy sikeres legyen. Feltétlenül szüksége van kapcsolódásra, lazításra, szórakozásra.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Egy régi vágy ma valóra válik. Pénzügyi téren kellemes meglepetés éri. Új feladata kihívást jelent, de egyben sok örömet is rejt.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat: 13°C (Bukarest), 11°C (Bukarest)
Vasárnap: 9°C (Bukarest), 11°C (Bukarest)

Marad a többnyire borult, csapadékos időjárás.
Borult lesz az ég, továbbra is sokfelé várható eső, zápor, a hegyekben esetleg havas eső is lehet.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	15°C	6°C
Brassó	11°C	1°C
Bukarest	9°C	3°C
Csikszereda	9°C	2°C
Kolozsvár	13°C	5°C
Marosvásárhely	14°C	5°C
Nagyvárád	15°C	6°C
Szatmárnémeti	13°C	5°C
Temesvár	16°C	6°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jellemzően borult lesz az ég, de Erdélyben átmenetileg felszakadozhat a felhőzet és kisülhet a nap. Nyugat felől ismét egyre többfelé várható eső, zápor, nyugaton egy-egy zivatar is lehet.

Közhely

Na tessék! Mert a rendőrségnek más dolga sincs, mint minket megélhetési bűnözőket zaklatni! Bezzeg az igazi nagy halak, azok ott ülnek bársonyszékeikben a parlamentben!

Horváth István

***	NAGY, KITAGULT	KIKÜSZÖBÖL	AZ IJ HURJA	SÉRTŐ ÖNTELTSEG, GÖG	DAR ... SALAAM; TANZANAI VÁROS	GRABOWSKI JELE	PAPOK SZÁMÁRA ELOIRT IMA	...SZOMJAN	FERDE, REZSÚTOS
GÉPIESSÉ TETEL									
PUSZTÍT A KÖR						STRASSE (RÖV.)			
***	TELEFON (RÖV.)				SZESZES ITAL				
	ISTALLÓI ESZKÖZ				HAJTÓGÉP, ERŐGÉP				
LANGYOS (RÉG.)									
OLTALMAZ, FEDEZ			A FÉNY KVANTUMA SZEMLE						KIS BARÁNY
EVEINK SZAMA				VÖRÖS KAKASI!				A BÖR VEGYEJELE	
ÜTI ELELEM				OKORI IRANI NÉP				ANYAGI RÉSZ	
HIMNEMŰ TESTVER						OTELLO NÉPE			
						TAJ RÉSZEI!			
IRODALMI VAZLAT					JÁNOS BECEZVE				

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Baló Levente (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Sláger Rádió
fm 105.9

F95 FM
SICULUS
Rádió

95.1 fm
Paprika Rádió
Fülön csíp.

94.0 fm
PROFI RÁDIÓ
A ZENE ÁRAD BELŐLE

MÉDIAPARTNEREK
KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
FM 95.6
www.radiocluj.ro

Autósport kultúrával

Butka Gergő autóverseny-szervező szerint az autósport is kulturált szórakozást biztosít, nemcsak a színház

Ha valakire ráillik, hogy autóbolond, beszélgetőpartnerünkre mindenképpen. Ám gyorsan tegyük hozzá: a szó legnemesebb értelmében az! Még nem töltötte be a harmincat, vagyis ennél a különleges foglalkozásnál tininek számít, de már ötven autóverseny szervezése áll mögötte, köztük olyan szuper kategória is, amelyet Romániában elsőnek ő rendezett. Szerencsés embernek tartja magát, hogy autós családba született. Apját, Butka Sándort nem csak autós vállalkozóként tartják számon Szatmárnémetiben, interjúalanyunk a kultúra rendszeres támogatójaként is ismert.

Sike Lajos

► **Jóllehet sok autóscég van Szatmárnémetiben, a kultúra támogatói közt az Autonet és a Ger-Bog mellett alig találunk más nevet. Érdekelne, hogy utóbbi, amelynek kereskedelmi igazgatója, milyen rendezvényeket szokott támogatni? Vannak prioritások ezen a téren?**

– Feltétlenül. Elsősorban közösségünk kultúrája, az, ami önismeretünk megtartását és erősítését segíti. Említhetném a helyi magyarság legnagyobb kulturális ünnepét, a Partiumi Magyar Napokat, a MADISZ karácsonyi és húsvéti szokásokkal kapcsolatos rendezvényeit, de a színházat is többször támogattuk. Emellett a nivósabb könnyűzenei koncertek mecénásai közt is ott vagyunk.

► **Butkáékat aránylag gyakran lehet látni a színházban és akár szimfonikus koncerteken is, ami nem túl sok vállalkozóról mondható el. Ez azt jelenti, hogy aránylag jól ismerik Szatmárnémeti kulturális életét. Milyennek tartja és főleg mit hiányol belőle?**

– Lényegében akkor jöttem rá, hogy nálunk mennyi minden hiányzik még, amikor öt évi egyetemi tanulás után Kolozsvárról végleg hazajöttem. Ott minden napra jutott egy-két, néha akár több kulturális esemény. Persze, Kolozsvár nagy egyetemi központ, két színházzal, két operával, több múzeummal és hasonlókkal. Ezt az előnyt nehéz az egyharmad lakossággal és jóval kevesebb kulturális intézménnyel rendelkező Szatmárnémetinek pótolni, de nem is ezzel van bajom. Hanem azzal, hogy nálunk túlságosan kétpólusú a kultúra. Van egy jó színházunk és filharmonikánk, s még egy-két

dolog, ami elit kategória, és van a lentebbi, a populáris kultúra, az olcsóbb szórakoztatás, amit mostanában az egyszerűsítés kedvéért Lagzi Lajcsival szoktak azonosítani. Tehát nincs vagy alig van középkategória. Például olyan modern, elegáns, kedves szórakoztató műsor, amit az angolok mainstream-nek, fősodornak neveznek. A megszokott zárt térből gyakrabban kell kimenni az utcára, térre, és általában oda, ahol az emberek nagyobb tömegben jelentkeznek. Vannak már ilyen próbálkozások, mint például a nyári, hétvégi fúvóskonzertek a régi főtéren, de sokkal több kell. Nekem a múlt nyárról az egyik legmaradandóbb kulturális élményem a filharmonia, Fátyol Rudolfék szabadtéri koncertje az új főtéren. Habzsolta a közönség, mindenki megállt, odafigyelt, pedig „csak” ismert, népszerű szimfonikus zene-számokat adtak elő. Szerintem évente legalább négy-öt ilyen koncert kellene.

► **Itt a cégnél, az autók között nőtt fel. Sokan emlékeznek még arra, hogy rövidnadrágos fiúként kocsikerekeket javított, cserélt, hatalmas kamiongumikat gurított, már akkor apja jobbkeze volt. Láthatóan szerette azt, amit csinál, az érettségi után mégis az európai tanulmányok szakon kötött ki. Nincs itt valami ellentmondás?**

– Nem hiszem, hogy volna. Akkor inkább abban láttam a jövőt. Szerettem a történelmet és a társadalomtudományokat, németet, angolt tanultam, az látszott jobbnak meg talán divatosabbnak. De az már öt év után sem dőlt el a fejemben, hogy az egyetem végeztével mit csináljak. Illetve semmi más nem izgatott, annyira természetesnek vet-

tem, hogy apám mellett maradok. Ez egy családi vállalkozás, valahol erkölcsi kötelességemnek is éreztem, hogy itt a helyem. Apám cége, az autó minden másnál biztosabbnak látszott. Annál inkább, mert azokban az években, még a gazdasági világválság előtt nagyon felhőtlenül volt az autózás, volt munka bőven.

► **Olyan is, amiben az egyetemen szerzett tudását is érvényesíthette?**

– Még mennyire! Kereskedelmi, értékesítési igazgató vagyok, kapcsolataimban nem egyszer németül vagy angolul is beszélnem kell. Másrészt az egyetemen szerzett informatikai tudásom szintén nagy hasznomra van. Az általam készített program szerint szerveztük meg, rendeztük át az informatikai rendszert és az egész kommunikációt, ennek eredménye hamarosan jelentkezett a bevételben. Talán ennek is köszönhető, hogy különösebb megrázkódtatás nélkül vészeltük át a válságot, cégünk szilárdan tartja magát. Ami manapság nem kis dolog.

► **Végül is nem az egyetemi diploma szerint választott munkahelyet, és az autózással akaratlanul is eltávolodott a politikától, holott az európai tanulmányok a politikai szerepre is felkészítették. Ez egyúttal azt is jelentené, hogy jobb a véleménye az autózásról, mint a politikáról?**

– Én ilyen összefüggésekre soha nem gondoltam, ám a kérdésre válaszolhatok. Az autózást sokkal pontosabban lehet mérni, mint a politikát. Itt csak az számít, amit a kronométer mutat, az ideoda táncolás, a szimulálás önmagától lenullázódik. A negatívumból semmiféle rá-

A szerző felvétele

beszéléssel nem lehet pozitívumot csinálni.

► **Vagyis a politikusoknak volna bőven amit tanulniuk a sportautósoktól!**

– Mindenképpen. Itt a cél elérése érdekében a maximumot kell adni, s az eredménybe semmiféle mellékkörülmenyt nem számíthatunk be. Még azt is érdemes volna jól megtanulni, hogy menet közben egy pillanatra sem feledhetik a célt, amit mindenképpen el kell érniük, különben becsapják választóikat. Mert a választók vagy egy nagyobb közönség becsülését és szeretetét csak konkrét eredményekkel lehet kivívni és megtartani.

► **Szatmárnémetiben lényegében csak attól kezdve beszélhetünk szervezett autósportról, hogy ön kézbe vette ezt az ügyet. Szakértők mondják: azóta ez a sportág nemcsak profibb lett, de közelebb került a nagyközönséghez, vagyis mind többek életének lett a része. Mondhatni, egyféle kultúra, amit már nem tudnak nélkülözni. Ha arra gondolunk, hogy tavaly már volt olyan verseny, amelyet tíz-tizenkétezer ember izgult végig, ami**

több, mint egy elsőosztályú futballcsapat mérkőzésének átlagközönsége, akkor erre oda kell figyelni!

– Örvendek, hogy kultúrát említett, mert éppen az a célunk, hogy az autósport kellemes és kulturált szórakozást, kikapcsolódást nyújtson nagyon sok embernek. Nálam szinte észrevétlenül jelent meg az erre irányuló igény. Cégünk többféle autós szolgáltatással foglalkozik, nálunk minden számításba jöhető autós megfordul, így önként adódott, hogy mi legyen a munka utáni vagy inkább a munkához kötődő pótcelexkvés, vesszőparipa. Azzal kezdődött, hogy néhány évig én is versenyeztem, néha még most is beugrom, aztán úgy láttam, hogy több odafigyeléssel, jobb szervezéssel akár sokkal vonzóbbá is tehetjük ezt a sportot, ahogyan a nálunknál fejlettebb és civilizáltabb országok tették. Ezek hatására lettem autóverseny-szervező, amiben egyetemi tanulmányaim is segítenek. A nyelvtudáson túl informatika, kommunikáció, menedzselés és egyebek. Az elmúlt napokban összeszámoltam, s magam is meglepődtem, hogy alig öt-hat év alatt félszáz autóverseny

szervezésében vettem részt vagy szerveztem, az utóbbi időben már egyedül, vagy az én csapatommal, de a magam uraként. Utóbbiak közt már olyan nemzetközi verseny is van, amely Romániában eddig példa nélküli. Két éve a szatmári repülőtéren olyan gyorsulási versenyeket rendezünk, amelyeken sugárhajtású autók is starthoz állnak. Tavaly például öt országból több mint kétszáz versenyző volt jelen, nem véletlen, hogy erről már a nemzetközi szaksajtó is beszámolt, amire a tízezer fölötti nézőszám is külön indokot adott.

► **Egy idő óta külön a nők is rendez versenyeket. Idén március nyolcadika előtt is tartottak egy ilyet. Ezt mi indokolja?**

– Mondhatnám, hogy a nők egyre nagyobb érdeklődése a száguldás iránt, de valójában sokkal többről van szó. A nők nem szívesen versenyeznek férfiakkal, talán kisebbségi érzéseik miatt, vagy mert úgy látják, nem uralják annyira a technikát, mint a férfiak. Mi többek között ez utóbbi vélekedést szeretttük volna eloszlatni.

Folytatása a 14. oldalon

Butka Gergő (1981, Szatmárnémeti)

Autóverseny-szervező. A középiskolát szülővárosában, a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban végezte, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem európai tanulmányok szakán tanult. Közben a Kolozsvári Magyar Diákszövetség vezetőtanácsának tagja volt, a Tranzit Házban is tevékenykedett. 2005-től a szatmárnémeti

Ger-Bog kft. kereskedelmi igazgatója, 2006 óta szervez autóversenyeket. A szatmári Autósport Klub alapítója és elnöke. Pilótaként gyorsulási- és szerpentinversenyeken, illetve rallycross futamokon szerepelt, navigátorként tereprallyban versenyzett. Eddig ötven ralit, gyorsulási- és terepversenyt szervezett.

MoziVászon

Új KOrszak a boxdrámában?

Farkas István

Bizonyára többen elgondolkodtak azon, hogy mit keresett az Oscar-jelöltek között egy olyan sportfilm, mint David. O. Russel *The Fighter* (*A harcos*) című alkotása. A sportfilm-barátok, akik a *Millió dolláros bébi* hét évvel ezelőtti sikerén felbuzdulva vérszemet kaptak, természetesen felszisszennek erre a kijelentésre, de ha átgondolják, ők is beláthatják, a film eléggé kilógott a sorból. Egy szóval sem mondhatjuk azonban azt, hogy rossz lenne, hiszen Russel új típusú harcosfilmet teremt, annak ellenére, hogy a zárt ökölrel való hadonászás régi hagyomány a filmvásznon. 1980-ban a Robert De Niro által alakított Jake La Motta hajtott végre KO-t mind a nézőkön, mind a filmbírálókon, Sylvester Stallone tulajdonképpen önmagát győzte meg és le a 2006-os dícső visszatérésben – hi-

szén előtte sokáig alkoholfüggőséggel küszködött –, tehát alkotásának esztétikai-kiterjedését a főszereplő mögött „megbújó” színész belső érzelmi vívódása is segítette. Majd Darren Aronofsky pártolt át az egymásnak feszülő izmokra építő showbiznisz megfilmesítésére. Az általa rendezett *The Wrestler* (*A pankrátor*) szintén édes-keserű amerikai karrierdráma, ám, szerencsénkre, a főszereplő (a Mickey Rourke által brilliánsan alakított Randy) nem fullad bele a fájdalomba és a „kiégésbe”, hanem megmarad igazi küzdőnek, a ringen kívül is. A papírforma tehát azt mutatja, hogy érdemes brutális küzdősportokról mélyebb érzelmeket megmozgató, családi elemekkel átszőtt drámát forgatni, mert vagy a nagyközönség, vagy az ingyencritika, vagy pedig végső esetben az Amerikai Filmakadémia, de valaki dí-

jazni fogja a stáb igyekezetét. És ez akkor is megtörténik, ha az ilyen „verekedős filmek” művészi színvonala nagyon ingadozó. Ez mondható el *A harcos*ról is, amely sem cselekményével, sem annak elbeszélés módjával nem ír filmtörténetet, a végeredmény mégis emlékezetes.

Cselekménye csupa giccses klisére épül, a főcím után megjelenő „Igaz törté-

net alapján” felirattól a lecsúszott drogfüggő, volt bokszoló testvér és a nehéz családi körülmények bemutatásán át egészen „Irish” Micky Ward felemelkedéséig. És ha mindez még nem lenne elég, van szerelmi szál is. Ami viszont az erőssége: szinte teljes egészében egy család drámája, és csak a végén válik tulajdonképpen bokszfilm-mé. Micky ahhoz, hogy a ringben bokszolhasson, a

családi házból meg kell küzdi „szeretteivel”. A harcos ilyen értelemben 2010 egyik leghangsúlyosabb sportdrámája. A forgatókönyv vagy a sors fintora, hogy a kamera ugyan sokat időzik a Micky alakító Mark Wahlberg izzadt, véres vagy épp mosolygós arcán, de a tulajdonképpeni cselekmény a ringen kívül játszódik, a túlzott segítségével nyomasztó anya és az ambivalens jel-

lemű testvér magatartásának köszönhetően. Epp ezért a „valós történeten alapuló” kategóriából nagyon kilóg ez az alkotás, mert Melissa Leo (Alice, Micky anyja és menedzsere) és Christian Bale (Micky féltestvére, ellenfele, majd edzője és mentora) színészi teljesítményei annyira művészi teszik, hogy megállt volna a lábán mindenféle valóságvonatkoztatás nélkül. Az igazi katarzist nem a már ismert történet kibontakoztatásának mikéntje okozza, hanem az a mód, ahogyan ez a történet életre kel és allegorikus mélységet nyer. Micky nyers brutalitása ellentmond annak az ultrakatólikus miliónek, amelyből származik, anyja pragmatikussága és nővérei sorsának törekvése azonban jól ellenpontozzák a harcok során kibontakozó jellemű fiatal ember kényszerű kegyetlenségét. A hit a szabadító harchoz ad erőt, önmagában nem felszabadító.

Fotó: outnow.ch

Bár cselekménye közhelyeszerű elemekből építkezik, A harcos-t remek színészi alakítások „mentik” emlékezetes sportdrámává

Oldalnézet

Hogyan lettem szaktekinély?

Krebsz János

Majd két évvel ezelőtt, 2009 augusztusában írtam 2500 karaktert a *Vélemény* oldalra *A panelproli* címmel. Szerintem jó kis írás volt, rendesen odaszórtam a politikai élet szereplőinek, hogy mindig a vesztesek nevezik a másik pártot hatalomba segítő tömegeket megtevésztett nyájnak, agyatlan tömegnek s így tovább, míg a győztes oldal mindenképpen a nép bölcsességét hangsúlyozza, amely biztos kézzel választja az értéket, a jövőbe mutató erőt.

Az újságcikk élettartama egy nap. Valahogy el kell találni, mi van éppen a levegőben, miről alakul át aktuálisan a közvélekedés, miben tarthatatlan a belénk gyepesedett előítélet. Kell hozzá egy ütős cím, ami előlegez valamit a tartalomról, s akkor talán elolvassák. Aztán elfelejtik, jön a frissebb újság, az újabb vélemény.

Időnként elvakult szemüvegen át olvassák a véleményed, akkor egy kicsit kínosan érzed magad, hogy „az Előreből itt ragadt kommunistának” neveznek, de amióta moderálják a kommenteket, azóta ez is ritkább. Ellenben az internet széles mezején hasonlóan olvasási és szövegértési nehézségekkel küzdő alakok szerkesztenek mindenféle szélsőséges oldalakat, s azt hiszem, téma- és szerzőhiányban szenvednek, mert fölfedezik a napilap szerzőjében a lelki társat, a szellemi szövetségést, s egy az egyben áttemelik a szövege-

det a saját bűzös fertőjükbé. Ez ellen nem lehet védekezni. Az egyszerű szerző csak reménykedik, hogy megjelent újságcikke a szokásos úton belekerül a felejtés normális menetébe.

Szépen felejtődött is a cikk, legalább az én fejemben, míg a napokban valaki fel nem hívta a figyelmemet arra, hogy a kérdésben sokat idézett szerzővé váltam, ő éppen egy polemizáló írást olvasott, amelyben „büfé szakot végzett hungarológusnak” titulálnak, s vitába szállnak a panelproli-ról alkotott lesújtó véleményemmel. És tényleg, elég ráguglizni, ott vagyok az első tízben minden keresésben, s még jó, ha az eredeti címmel. Mít nem adna némi tudós, ha egy általa kutatott fogalom ennyire összekapcsolódna a nevével. Elsősorban szélsőjobb orgánumokon idéztek mélységes egyetértésben az „eszmeimmel”, az egyik átveszi a másiktól a citátumot, a végén még körbe fognak hordozni az országban, mint Kossuth reinkarnációját. Mondom, már vitába is szállnak velem, s az összevadászható információkból hungarológus lettem, aki büfé szakon végzett. Ez még tetszik is.

Nem idézem ide az egész cikket, aki akarja, elolvashatja (http://maszol.ro/velemeny/a-panelproli_2009_08_12.html). De nem tudom megállni, hogy az első sorai ne kerüljenek bele ebbe az írásba: „Politikai szakkifejezés, erősen telített érzelmileg, pejoratív minőségű, embertársaink

megalázására szolgál, éppen ezért senki nem használja a normális közbeszédben.” Hát, kérem, mindenki, aki idézte mindeddig a szöveget, elég lett volna, ha értelmezi az első három sort. A szerző pontosan leszögezi a címben jelzett fogalomhoz való viszonyát. Van benne egy adag tudományoskodó nagyképszerűség, a könyvtár-ruhatár szakot végzetek gyakran beleesnek ebbe a hibába, a hungarológusokról nem is beszélve (bár ilyen állapot nincs is!).

Következik a cikkben egy cseppnyi elemző rész a politikai pártok egymásra mutogatása témakörben, amit akár át is lehet ugorni, mert aki le van ragadva az egyik oldalon, annak számára értelmezhetetlenek az olyan mondatok, amelyek egy katalap alá veszik az imádoztakat és a gyűlölteket. Mégérne egy külön mesét ez a szelektív szövegértelmezés, amely egyre jobban terjed, s maguk az újságok is könnyítik a terjedését, mivel ott tartunk, hogy egy újságban csak egyféle cikk olvasható. Persze, az emeleti büfé magasából könnyű leszólni a pártos sajtót!

Ezután következik az önálló életre kelt, három bekezdésnyi szöveg, amely magasan vezet a tőlem idézett gondolatok listáját. Stílusparódiának mondanám a szándék ismeretében, de – jól tudjuk – a szerző szándéka csak egy a lehetséges értelmezések közül. Picasso is csak odafirkantott három vonallal egy galambot, Éluard elrohant vele, aztán ebből lett a nemzetközi békemozgalom

jelképe. (Állítólag Picasso undorítónak találta a kedves madarakat.) Szóval, lehetetlen elemzésnek vetjük alá a szöveget a szerző szándéka irányából. A panelproli leírása mind szókincsében, mind mondatfűzésében a Nagy Brehm (fiatalabb generációk számára: *Discovery Channel*, *Animal Planet*) mintáját követi, azaz úgy szól egy embercsoportról, mintha egy állatfaj leírását olvasnánk. A szerző szándéka ezzel az alig burkolt ironia bravúros alkalmazása lett volna, amit értő olvasók azonnal dekódolnak, s mindkét félnek örömet okoz a humor eszközeinek bevetésével, illetve felismerésével. Olyan szavak vannak benne, mint élőlény, territórium, ketrec, vadállat, ösztön... De bizony, nincs reménytelenebb, mint humorról magyarázkodni.

A cikk vége pedig visszatér a kiinduló gondolathoz: a proletariátus egykori államában a latin proletár szót ismét eredeti jelentésében használhatjuk.

Védtelességem átélése kis-kis kellemetlen. Nem arról van szó, hogy nem vállalnám minden sorát annak, amit leírtam, nem is arról, hogy lehetne tenni valamit az interneten szemérmetlenül tolvajló népségekkel, erről már rég lemondtam. Csupán ne tekintsenek idézhető tekintélynek olyanok, akiknek megtetszik egy meg nem értett szöveg kiragadott részletének felszínes olvasata. S végképp nincs kedvem vitatkozni azzal, aki erre lecsap, és megvédi tőlem az emberiség alapigazságait.

Autósport kultúrával

Folytatás a 13. oldalról

– A mostani versenyen közel harminc nő ült kocsiba, szinte minden korosztály képviselőjében, s élvezet volt nézni, mennyire jól uralják a technikát, és milyen esztétikai élmény, egyúttal örömforrás számukra a zavartalan és veszélytelen száguldás. Nem szeretnék ebből messzemenő következtetéseket levonni, de meggyőződésem, hogy többségük számára ez olyan felemelő élmény volt, mint egy jobb kulturális műsor.

▶ Veszélytelen száguldást mondott. Csakugyan az?

– Nálunk eddig az volt, reményeim szerint ezután is veszélytelen lesz. Az említett ötven versenyen egyetlen baleset sem történt, ami kimagaslóan jó teljesítmény. Egyebek mellett ez jó hírünket viszi és ennek köszönhetően jön hozzánk egyre több ismert autós. Mi a biztonságáért nagyon sokat adunk, nem csak elvként valljuk, de reklámjainkban is hirdetjük, hogy az autóversenyzést zárt pályán rendezzük, mert csak ott biztonságos. Közönségtalálkozóinkon külön kiemeljük, hogy nekünk a kocsi nem a deviáns, hanem a sportemberhez méltó viselkedés és az örömszerzés eszköze. Érzik, látják ezt a fiatalok, köztük a gyermekek is, ezért mind nagyobb számban jönnek ki versenyre. Igyekszünk kicsalogatni is őket, elvégre sokunknak az az álma, hogy híres autóversenyző legyen. Rendezvényeinken híres autósokkal, motorosokkal találkozhatnak, beszélgethet-

nek, például a mindeddig legeredményesebb hazai motorossal, Gyenes Manival. Több olyan kocsi állítunk ki, köztük amerikai csodaautókat, amelyeket a szatmári utakon nem láthatnak. Mindez együtt adja ki azt, hogy miféleképpen megugrott a sportautózás népszerűsége.

▶ A lakosság arányát tekintve Románia listavezető Európában a közúti balesetek számát tekintve. A profi autós miben látja ennek okait?

– Az első eléggé közismert: a rossz utak, a korszerűtlen úthálózat, a biztonságos közlekedés feltételeinek megfelelő autók és sztrádák hiánya. Itt nagyon nagy a lemaradás, mert az autók száma és a forgalom intenzitása már messze túllépte azt a határt is, amely egy szűkebb úthálózatnál az adott időben úgy-ahogy elfogadható volt. A másik ok az alacsony közlekedési morál, amit külön táplál a korrupció: azok a jól ismert esetek, amikor – divatos szóhasználatul élve – a mogulok és bárók, illetve azok ficsúrjai mindent megúsznak. De van még egy nagyon fontos ok: az oktatás korszerűtlensége! A sofőriskolák nem készítik fel eléggé tanítványukat az egyre intenzívebb forgalomban rájuk leselkedő veszélyek megelőzésére és kivédésére, például a hirtelen változó út- és időjárási, légköri viszonyokhoz való gyors igazodásra. Nincs biztonságtechnikai oktatás – pedig mennyi balesetet el lehetne kerülni csak azzal, ha mindenki tudná, hogyan kell és szabad vizes pályán vezetni...

Mezőgazdaságból élők figyelmébe

Czédly József

A mezőgazdasági életjáradékról (rentä viagerä).

A *Hivatalos Közlöny* február 23-i, 138. száma tette közzé a Mezőgazdasági és a Pénzügy-minisztérium közös rendeletét (Ordinul 33/1.633/2011). Ez szabályozza a 2011-ben kifizetésre kerülő mezőgazdasági életjáradékra vonatkozó intézkedéseket. Tekintettel arra, hogy megszüntették az életjáradékkal kapcsolatos ügyintézésre megbízott országos hivatalt és ennek megyei irodáit, 2011 januárjától kezdve ezt a feladatot a Mezőgazdasági Kifizetések és Közbenjárások Ügynöksége és ennek területi központjai (centrale județene ale Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură) veszik át.

Ennek alapján mindazok, akik érdekeltek, hogy 2011. augusztus 31-ig megkaphassák a mezőgazdasági életjáradékot, személyesen, vagy a megbízottjuk útján, meg kell jelenjenek a megyei ügynökségen, hogy láttamoztassák a mezőgazdasági életjáradék jogosultságát igazoló könyvecskéjüket (carnet de rentier agricol). A láttamozás igénylésekor az eredeti személyazonossági igazolvány bemutatásán kívül le kell tenni:

a) saját felelősségre kiállított nyilatkozatot a haszonbérleti szerződésekről (contracte de arendă) megerősítve, hogy ezek érvényben voltak annak az évnek a végén, amelyre igénylik az életjáradékot;

b) saját felelősségre kiállított nyilatkozatot, miszerint az életjáradék bevezetéséről szóló törvény életbelépeése után (2005. július 25) folyamatosan nem volt a tulajdonában 10 ha-nál nagyobb kültermi termőföld.

A megszüntetett Mezőgazdasági Életjáradékok Országos Hivatala által kibocsájtott Életjáradék könyvecskék érvényben maradnak. Ugyancsak érvényesek a 2011 januárjában a megyei Életjáradék Hivatalok által adott láttamozások. Akik eddig nem láttamozták könyvecskéjüket, ezt megtehetik 2011. március 1-je után a megyei Mezőgazdasági Kifizetések és Közbenjárások hivatalban. Az életjáradék kifizetése lejben történik, de az eddigi gyakorlattól eltérően a nemzeti valutára való átszámítást

nem a kifizetés évharmadában érvényes valutaárfolyam alapján fog történni, hanem annak az évnek a hivatalos árfolyamán amelyre a kifizetendő életjáradék vonatkozik.

A mezőgazdasági földterületért járó egységes kifizetésekről

A *Hivatalos Közlöny* február 28-i, 145. számában jelent meg a Mezőgazdasági miniszter 45/2011 sz. rendelete a mezőgazdasági földterületért járó kifizetések 2011. évi szabályozásáról. Ennek melléklete tartalmazza azt a formanyomtatványt, melynek kitöltése alapján be lehet jelenteni a kifizetésre való jogosultságot. Az igénylést 2011. március 1-je és május 16-i között lehet benyújtani a megyei/helyi Mezőgazdasági Kifizetések és Közbenjá-

rások hivatalaihoz. Ezek feladata a formanyomtatvány ingyenes kiosztása a földtulajdonosok között.

Akik 2011 május 17-e és június 10-e között teszik le a formanyomtatványt azokat a késelem minden egyes napjéért a támogatás értékének 1 százalékaival büntetik. Akik a kijelölt végső határideig sem teszik le a kifizetést igénylő kérvényüket, azokat büntetik az Európa Tanács 1.122/2009 sz. szabályzatában előírtak alapján.

Azok a földtulajdonosok, akik kedvezményben részesülnek szőlészeti átstrukturizálás/újraalakítás céljából, illetve szőlőültetvényeik kiiktatásáért, attól függetlenül, hogy igénylik vagy sem a földterületért járó kifizetést, be kell nyújtásuk az egész földterületükre vonatkozó formanyomtatványt.

A munkakönyvek sorsáról

Cz. I.

Romániában is megszűnik a munkában töltött idő igazolása a munkakönyvek alapján. Ugyanakkor meg kellett oldani, hogyan történik annak az időszaknak a lezárása, amikor a munkában töltött időt a munkakönyvekben beírt adatok alapján lehetett igazolni. Ezt a problémát kívánja szabályozni a munkaügyi miniszter 1083/2011 sz. rendelete (megjelent a *Hivatalos Közlöny* március 10-i, 171. számában). A rendeletben előírt eljárás két különböző helyzetből indul ki:

1. Hogyan kell eljárni azoknak a munkakönyveknek az esetében, melyek a területi munkafelügyelőségek gondozásában voltak, és ezek vezették be a munkaidőt igazoló adatokat?

A munkakönyvekbe naprakészen, a 2010. december 31-vel lezáró időszak adatait kell bejegyezni, ez a feladat a területi munkafelügyelőségre (inspectoratul teritorial de muncă) hárul. Az így kitöltött és a rendelet 1 sz. mellékletében előírt módon lezárt munkakönyveket a területi munkafelügyelőségek jegyzőkönyv alapján átadják a munkaadóknak, illetve ezek kinevezett megbízottjainak. Az átadás 2011. június 30-ig kell megtörténnjen a felügyelőség honlapján közzétett és a hivatal székhelyén ki függesztett program szerint, vagy esetlegesen, kérvény alapján, a lezárt munkakönyv átadható tulajdonosának vagy törvényes megbízottjának.

2. Mi az eljárás azokkal a munkakönyvekkel, melyeknek megőrzése és kezelése, az adatok bejegyzése, hivatalosan a munkaadóra volt bízva?

A munkakönyv kezelésére hivatalosan felhatalmazott munkaadók ugyancsak 2010.

december 31-vel lezáró időszak adatait kell bevezetnie alkalmazottaik munkakönyvébe. Ezután az előző pontban leírt módon le kell zárják a munkakönyvet és a területi munkafelügyelőség által megszabott program alapján át kell adják az említett hivatalnak a bejegyzések hitelesítése és ellenjegyzése céljából. Ezt a programot is a felügyelőség honlapján teszi közzé, illetve függesztik ki a hivatal székhelyén.

A hitelesítés programban kitűzött időpontjáig a munkaadó köteles: a) bevezetni a munkakönyvbe mindazokat az adatokat, amelyek a területi munkafelügyelőségek bemutatott egyéni munkaszerződésekből, ezek esetleges megváltoztatásából, kiégésítéséből erednek, valamint az elért tanulmányi, szakképesítési fokozatokra vonatkoznak, vagy anyakönyvi okiratokból (születési- házasságkötési igazolvány) származnak; b) esetleges hibás adatokat kijavítani és bejegyezni a munkakönyv VII. fejezetébe.

A munkafelügyelőség megbízott felügyelője mielőtt beírja a munkaadó által beírt adatokat le kell ellenőriznie: a) a munkaadó havonta bejegyeztette-e a munkafelügyelőségnek az alkalmazottak fizetési listáját, beleértve a 2010. decemberi fizetési listát is; b) van-e hátrálék a munkafelügyelőséggel szembeni kezelési költség kifizetésében.

A munkakönyvek átadása ugyancsak jegyzőkönyv alapján történik. Az átadást ugyanaz a személy kell elvégezze aki meg volt bízva a munkafelügyelőséggel való kapcsolattartással. A munkafelügyelőségek 2011. március 31-ig kell átadják a munkaadóknak a leellenőrzött és hitelesített munkakönyveket.

A megkerülhetetlen hagyatéki eljárás

Deák Levente

Ebben a törvényismertetőben két jogesetet fogok „körbejárni”. Az a közös bennünk, hogy mindkettőnél rendezetlenül hagyott hagyatékok nehezítik vagy teszik lehetetlenné a továbblépést, esetleg a tulajdonszerző jogügylet megkötését.

Az első eset tényállása a következő: az anyai nagyszülők közül már csak az idős, gondozásra szoruló nagymama van életben, aki a családi házat éveken keresztül elhunyt férjével közösen vásárolta, ami tehát a házastársak közös, osztatlan tulajdonát képezte. És képezi ma is, mert a nagypapa halála után a megnyílt hagyatékokat máig nem rendezte a három gyerek. Közben az egyik örökös is elhalálozott, aki két, ma már nagykorú gyermeket (az elhunyt unokáit) hagyta hátra. Ebben a helyzetben, és ha ma indítanák be a hagyatéki eljárást,

az örökséget képező fél házastárs (1/4 özvegyi rész), valamint két élő gyerek és két unoka szerepelhetne meg, utóbbiak elhunyt anyjukat képviselve. A gyermekek része, együtt, a fél ház háromnegyede része. A nagymamáról jelenleg az egyik élő örökös egyedüli, férjzett lánya, vagyis egy unoka gondoskodik, aki háromtagú családjával a nagymama házában lakik. Ebben a helyzetben a nagymama is, ő is tartási szerződés megkötését szeretné, de az ingatlan rendezetlen jogi helyzete ezt lehetetlenné teszi, mert az a telexkönyvi nyilvántartás szerint ma is a két nagyszülő osztatlan tulajdonát képezi. Időközben az egyelőre örökös hivatott-sággal nem rendelkező, de nagymamájáról gondoskodó unoka (akinek élő édesanyja az egyik örökös) több közjegyzői irodában is megfordult, tanácsot kérve és a hagyatékolás költségeiről ér-

deklódva, de aki nem tud továbblépni, mert az örökösök között senki nem vállalja a több száz lej kivevő közjegyzői tiszteletdíj és a tulajdonátörházási adó viselését (őket ez is terhelné, mert a nagypapa már több mint két éve elhunyt, mely helyzetben az örökösöknek is fizetniük kell ezt az adófajta). Mit lehet tenni ilyen vagy hasonló, rendezetlen jogi helyzetben?

A hagyatéki eljárás beindításának joga mindenik társörökös megilleti, de gyorsabb és biztosabb az eredményes lezárás, ha ezt együtt kezdeményezik. Bár-hogyan történik, minden társörökös be kell majd idézni és meg kell hallgatni, a lemondók ebbeli szándékát közokiratba kell foglalni. Az ismertett ügyben az unoka anyjának kulcsszerepe van, mert ha mindenki lemondana, ő egyedül szerepelhetne meg a fél ház tulajdonját, ami után ő is, a

nagymama is, két, eltérő tartalmú élők közötti szerződéssel (ajándékozási, el-tartási) át tudnák ruházni a ház tulajdonját a nagymamát ténylegesen gondozó unokára. Ez esetben az elfogadó örökös és családja viselné a hagyatéki eljárásnak és a szerződés kötéseknek költségeit.

A lemondás, mint megoldás akkor is szóba jöhetne, ha mindkét gyerek és mindkét unoka lemondana. Ebben az esetben a nagymama, mint egyedül maradt túlélő házastárs szerezne meg a hagyatékokat, s így a teljes tulajdonjoggal szabadon rendelkezhetne, megkötve gondozását vállaló unokájával és annak férjével a tartási szerződést, esetleg magának tartva fenn a haszonélvezeti jogot. A lemondást azonban kikényszeríteni nem lehet, ezért mindkét helyzetben a felek akarategyességére szükség lesz. Igazán jó, mindenkit

megnyugtató megoldás nincs, de a hagyatéki eljárás már most megkerülhetetlen, és az lesz akkor is, ha a nagymama után kell majd a hagyatéki eljárást beindítani. Csak akkor már két hagyatékokat kell majd rendezniük ugyanezeknek az örökösöknek.

Egy másik rendezetlen hagyatéki ügyben az apai örökséget a túlélő házastárs és az egyedüli gyerek már évek óta megszerezte, van tehát közjegyző kibocsátotta örökös bizonylatuk, mi több, az ingatlant magukra is tábláztatták. Nemrég az özevgy anyja is elhalálozott, akinek hagyatéka egyedül lányát illeti. Ő az eljárást azonban még nem indította be, pedig már több mint két év telt el anyja elhalálozása óta. A ingatlan jogi helyzete a még rendezésre váró hagyatéki eljárás beindítása előtt: 5/8 rész az elhunyt anyáé, 3/8 rész a lányáé. A gyermektelen házaspár idő-

közben egymás javára végrendeletet tett, mert ki szeretné védeni azt, hogy az esetleg előbb elhalt férj után ennek hagyatékát testvéreivel együtt örökölje őt túlélő felesége. Ebben az ügyben is ugyanaz a tanács: minél előbb rendezni kell az anyai hagyatékokat, hogy a majdani végrendeleti öröklésnél, ha a feleség halna el előbb, az ingatlan egészében a túlélő házastárs (a férj) tulajdonába kerülhessen. Amennyiben a férj távozna előbb az élők sorából, az ingatlan jogi helyzetét ez amúgy nem érintené, mert a tulajdonjog szülői örökségként a túlélő házastársé (a feleség tulajdonába, nem hagyatéki), akinek, gyermektelen lévén, szabadon jogában áll majd rendelkezni javaival, így ingatlan-vagyonával is. De ha ezt nem teszi majd, és nem hagy hátra végrendeletet sem, hagyatéka távolabbi vérszerinti törvényi örököséhez kerülhet.

Hordhatatlan női cipők

Kobi Levi, híres szabadúszó designer egészen meglepő, és különleges cipőkollekcióval büszkélkedhet. Levi biztos állítja, hogy egyedi alkotásai mind hordhatóak, emellett csodás szoborként is viselhetőek.

A lábbelik igen fantáziadúsak, a bevásárló kocsitól kezdve a már-már fegyverre hasonlító az állatformájúig szinte minden megtalálható. Egy-egy darabot elnézve elég hihetetlenül hangzik, hogy valóban alkalmasak viselésre, hiszen némelyik olyan magas sarkokkal rendelkezik, hogy talán még egy helyben megállni sem könnyű benne. Egy biztos, valóban nem mindennapi cipőkölteményekről van szó, melyek ötletességük és megvalósításuk miatt megérdemelnek egy tapaszt. Már csak az a kérdés,

hogyan fogják hordani azokat?

Ha női cipőről van szó, mindenki megengedőbb, hiszen gyakorlatilag évszázadok óta ez a suszterek és cipődesignerek önmegvalósításának valódi terepe. Kobi Levi azonban minden eddigi elképzelést felülmúl lábbelijeivel. Nehéz eldönteni, hogy cipői ostobák, csúnyák vagy már annyira elvontak, hogy inkább a művészet kategóriájába tartoznak. Az mindenesetre egyértelmű, hogy a tervezőt nem az ergonomiai szempontok befolyásolták.

Ne higgyünk a ránctalanító mesékben

Hiába sűrítenek bele a ránctalanító krémekbe mindent a Q-10 koenzimtől kezdve a különböző, nem meghatározott öregedésgátló formulákon, természetes hatóanyagokon és AHA-gyümölcssavon át a hidrokompexig, a szakemberek szerint az öregedés jeleinek meggátolása ezzel a módszerrel lehetetlen.

Aki meg akar szabadulni a ráncoktól, annak a krémeknél sokkal drasztikusabb módszert kell választania, vagy idejében el kell kezdenie a ránctalanító hadjáratot úgy, hogy lemond a napozásról, a cigiről, az alkoholoról és kerülje a stresszt.

A ráncok nem simulnak és nem is halványulnak olyan mértékben, mint azt a reklámok sugallják, amelyekkel szemben ugyanakkor irreális elvárásokat támasztunk. A kör ördögi, hiszen ők azt ígérik, amit nem tudnak teljesíteni, mi pedig el is várjuk tö-

lük, amit ígérnek, és csodálkozunk, ha nem lesz olyan feszes és üde az arcunk, mint a reklámfilmekben néhány másodpercre felbukkanó hírességé. A manipuláció néha, rossz stratégiákhoz vezet: sokszor a hamvas huszoneves magára kenő az érett negyvenesek bőrének szánt kencéket, és aztán csodálkozik, hogy harmincevesen már nem talál olyan kencét, amely valóban hat. De nemcsak azért van ez így, mert elkenyettette a bőrét, amelyik lusta magától termelni az öregedésgátló anyagokat, ha-

nem azért sem, mert a mimikai ráncok ellen nem lehet krémekkel fellépni. Pedig ezek az orr mellett, a homlokon és a szem körül felbukkanó mélyedések, amelyek a leginkább zavarhatnak bennünket, hiszen idővel egyre mélyebbek lesznek és

egyre csak szaporodnak. Ugyanakkor, ha másképp nézzük, ezek adnak karaktert egy-egy arcnak. A krémekben található hatóanyagok viszont kizárólag azokra a ráncokra hatnak, amelyek a bőr kollagénhánya miatt alakulnak ki közvetlenül a bőr

felső hámrétege alatt.

A krémek hatóanyagait két csoportba sorolják a szakemberek: a sejtregulátorokra és az antioxidánsokra. Az utóbbiakba tartoznak a vitaminok, koenzimek, speciális növényi anyagok. Ezek mind azt szolgálják,

hogy a bőr kollagéntartalma ne csökkenjen. Hatással vannak a szabadgyökökre is, amelyek különböző hatásuknál fogva szintén szerepet játszanak az öregedésben. A szabadgyökök rombolják a sejteket, reakcióba lépnek a nukleinsavakkal (örökítő anyag), ráadásul olyan enzimeket hívnak életre, amelyek a kollagénrostokat leépítik. Ezek ellen lépnek fel az antioxidánsokkal telepolt ránctalanító krémek, amelyek hosszú távon gátolják a ráncok kialakulását.

Amíg a szépségipar nem ér el újabb áttörést, addig maradnak a jól bevált módszerek: a napozásról való lemondás, a túlzott alkoholfogyasztás, a dohányzás kerülése, a sok-sok alvás, még több folyadék és kevesebb stressz. A szervezet antioxidánsraktárait megfelelő étkezéssel is fel tudjuk tölteni, és ha mindezt odafigyelünk, az biztosan meglátszik majd a bőrünkön is.

Programajánló

Nyílt nap a Koinónia Kiadónál

Nyílt napot szervez a Koinónia Kiadó, szombaton, 11 órától. A program: 11 óra Barni-mesék, Hóbcuka Hugó a mókusoknál, Hőrcsögös mesék. 12–15 óra Társasjátékok a doboz. roval, 12 órától barkács a Montessori Iskolával, 14-től rajzolás Keszeg Ágnessel, 16-tól Diafilmvetítés, 17-től rajzolás Jánosi Andreával, 18 órától 1001 mese Báb-színház, 19-től népi játékok, néptánc és népdaltanulás. Állandó programok: kiállítás Jánosi Andrea illusztrációiból, PONT együttes, kis-

autó-kiállítás, homokasztal a Montessori iskolával, süti és kajavásár, könyvvásár, arc-festés, vetítések.

Mesejáték Nagyváradon

A Szigligeti Színházhoz tartozó Nagyvárad Tánc-együttes március 20-án, vasárnap, 18 órától a Filharmónia Enescu-Bartók előadótermében lép fel. *Bambuc ördög* címmel táncos mesejátékot visznek színre gyermekeknek és nemcsak. Jegyeket a Filharmónia Jegypénztárában lehet vásárolni: felnőtteknek 15 lej, gyermekeknek 7 lej.

Fekete leves Székelyudvarhelyen

A Haáz Rezső Múzeumban *A fekete leves* kávé történeti kiállítás keretében, a Museum Caféban (Kossuth Lajos u. 42. sz.) március 18-án du. 17 órakor, vetített képes előadáson kerül sor Széchenyi és Kossuth egykori orvosának, Almási Balogh Pálnak (1794–1867) *A Kávé, théa és csokoládé történeti, természethistoriai, diéetikai és orvosi tekintetben* címmel, 1831-ben írt munkájának bemutatása.

Színház Sepsiszentgyörgyön

A Tamási Áron Színház Dorde Lebovic *Az ezredik lej-*

szaka – mai tündérmese öt éves kortól 105 éves korig című előadása a kamarateremben ma, 12 és 19 órától látható (rendező: Zakariás Zsolt).

Kiállítás Árkoson

Az Művelődési Központ Istálló Galériájában ma, 17 órakor megnyílik Kovács Géza *100.* című egyéni kiállítása. Közreműködik: Kalamár György színművész. Sepsiszentgyörgyről a színház elől 16.30 órakor autóbussz indul.

Hahota-kabaré Szászrégenben

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat ma, este 19

órától, az Eugen Nicoara Művelődési Házban mutatja be *Szenzációs bonyodalmak* című zenés retrókabaré-előadását. Internetes helyfoglalás a www.hahota.com oldalon.

Jóteknysági előadás Marosvásárhelyen

Március 20-án, vasárnap este 19 órakor bemutatásra kerül a *Légzés* című, nonverbális felnőttelőadás, az Ariel színház és a Művészeti Egyetem közös produkciója. Az előadás teljes bevétele a Művészek a művészekért elnevezésű, a színházszakmai összetartozás érzésének erősítését, az idősebb, egészségi problémákkal küszködő színészek támogatását célzó kam-

pány számára ajánlja fel a színház.

Expo mineralia Marosvásárhelyen

Ásványokból és drágakövekből láthatnak kiállítást az érdeklődők március 18-20. között. A rendezvényre, a Rózsák tere 11. szám alatt kerül sor, a Népművészeti Múzeum kiállítótermében.

Könyvbemutató Marosludason

Március 19-én, szombaton délután 15 órakor a művelődési házban bemutatják a Kiss Ibolya festőművész munkásságát felölelő, *... ahol a keserű édessé izesül* című kismonográfiát. A kötet szerzője Járty Fekete Katalin.

Népmesék óvodásoknak

A szomorú királykisasszony

Egyszer volt, hol nem volt, volt a világon egy király, annak volt egy gyönyörű szép lánya, aki soha el nem mosolyodott, mindig szomorú volt, senki se tudta megnevetetni.

A király nagyon szomorú volt azon, hogy az ő gyönyörű szép lánya úgy bűnösnek adta magát; kihirdette az országban, hogy aki az ő lányát megneveteti, annak adja feleségül fele királyságával együtt.

Élt abban az időben egy pásztor, annak volt egy kis aranszörű báránkjája, ennek az a tulajdonsága volt, hogy aki hozzányúlt, úgy odaragadt, mintha csak belőle lett volna kinőve.

Egyszer a pásztor kihajította legelni; amint legelteti, arra megy egy eladó lány; megsimogatta a bárányt, mindjárt odaragadt. Elkezdte a pásztor:

– Hőj elő, hőj elő, édes aranszörű báránkám, szőröd szálán a nagylány.

Hajtott tovább a báránkat, arra ment egy pap, ráütött botjával a lányra.

– Ej, te nagy bolond, mit töltöd itt az időt?

Mindjárt odaragadt.

Megint elkezdte a pásztor: – Hőj elő, hőj elő, édes aranszörű báránkám, szőröd szálán a nagylány, nagylány hátán a pálca, pálca végén a pap, pap farán a papát, lapát végén az asszony.

Jött arra megint egy katona, vezetett egy paripát; megfogta az asszony karját csintalanságból: mindjárt odaragadt.

Megint elkezdte a pásztor: – Hőj elő, hőj elő, édes aranszörű báránkám, szőröd szálán a nagylány, nagylány hátán a pálca, pálca végén a pap, pap farán a papát, lapát végén az asszony, asszony karján a katona, katona kezében a kantárszár, kantárszáron a paripa, paripa farán a vászon, vászon végén a takács.

a pap farára.

– Ugyan, tiszteletes uram, minek bántja azt a szegény lányt?!

Ez is odaragadt.

Megint elkezdte a pásztor:

– Hőj elő, hőj elő, édes aranszörű báránkám, szőröd szálán a nagylány, nagylány hátán a pálca, a pálca végén a pap, pap farán a papát, lapát végén az asszony.

Jött arra megint egy katona, vezetett egy paripát; megfogta az asszony karját csintalanságból: mindjárt odaragadt.

Megint elkezdte a pásztor: – Hőj elő, hőj elő, édes aranszörű báránkám, szőröd szálán a nagylány, nagylány hátán a pálca, pálca végén a pap, pap farán a papát, lapát végén az asszony, asszony karján a katona, katona kezében a kantárszár, kantárszáron a paripa, paripa farán a vászon, vászon végén a takács, takács hátán kapta végén varga.

Amint így terelgette őket előre, arra ment a király a szomorú lányával. A királykisasszony, amint ezt a furcsaságot meglátta, olyan jóízűt nevetett, hogy majd eldült bele.

A király is, amint meglátta, magához hívatta a pásztor, nekiadta fele királyságát meg a szép lányát; megesküdtek, nagy lakodalmat csaptak, még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Jakab meg az apja
Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy ember, annak volt egy fia, Jakabnak

hívták. Egyszer az apja kiküldte Jakabot, hogy arassa le a zabot. De Jakab nem aratta le a zabot. Akkor az apja kiküldte a botot, hogy verje meg Jakabot, mert nem aratta le a zabot. De a bot nem verte meg Jakabot, hát kiküldte az apja a tüzet, hogy égesse meg a botot, mert nem verte meg Jakabot. De a tűz nem égette meg a botot. Akkor kiküldte az apja a vizet, hogy oltsa el a tüzet, mert nem égette el a botot. A víz nem oltotta el a tüzet. Kiküldte a bikát, hogy igya meg a vizet, mert nem oltja el a tüzet. A bika nem itta meg a vizet. Kiküldte a mészáros, hogy vágja le a bikát, mert nem issza meg a vizet. A mészáros nem vágta le a bikát. Akkor kiküldte az egeret, hogy rágja el a mészáros gatyamadzagját, mert nem vágta le a bikát. Az eger nem rágta el a mészáros gatyamadzagját, hát kiküldte a macskát, hogy fogja meg az egeret, mert nem rágta el a mészáros gatyamadzagját.

A macska kiment, megfogta az egeret, az eger elrágta a mészáros gatyamadzagját, a mészáros levágta a bikát, a bika megitta a vizet, a víz eloltotta a tüzet, a tűz megégette a botot, a bot megverte Jakabot, Jakab meg learatta a zabot.

*Icinke-picinke:
Népmesék óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)*

Tizenkét hónap a természetben

Még mindig a mezei pacsirták érkezését várom. Tavcsövemmel pásztázom, a mező fölötti légtérben hallgatózom, de csend, pacsirtaszó sehol. Kissé borús az időjárás lehet, ez az oka, hogy nem énekelnek a pacsirták, hiszen eddig meg kellett érkezzenek.

Kis idő elteltével, madár-

mozgást észleltem a kopár talajon. Nagyot dobbant a szívem, itt vannak, csak a talajon tartózkodnak, állapítottam meg magamban. Tavcsövemet rászegyeztem barnásnak tűnő madarakra, valóban ott voltak a gyepen, olyan háromszáz méternyire, csak hát nem mezei pacsirták voltak, hanem szőlő-

rigók. Nem mintha nem örvendtem volna meg a rigóknak, csak hogy pacsirtákra számítottam. A három rigó a talajon táplálkozott. Ugrálva haladtak előre, nem hagyták el egymást, néhány méter után mindig megálltak a talajt figyelték, és ha találtak valamit, akkor alaposabban kör-

rülvizsgálták a helyet. Régen láttam szőlőrigót, azonnal kerültek is be a jegyzetfüzetbe. Még sokáig elfigyeltem volna őket, de így is egy félóránál többet töltöttem társaságukban és mezei pacsirta még sehol. Ismerek néhány pacsirtás helyet és mivel autóval voltam ellátogattam azokra. Útközben figyeltem hátha látok barázdabillegetőt, mert ezeknek a madaraknak is meg kellett érkezniük. De se mezei pacsirta se barázdabillegető, pedig már jól benne vagyunk a márciusban.

Ekkor egy békászósast vettem észre. Ott ült az úttól nem messze eső vadalmafán, behúzott nyakkal. Lehet épp most érkezett a vándorútjáról Afrikából, és pihen a fáradalmait. Nem is zavartam. Átmentem Szentkirály határába és mikor kiszálltam az autóból azonnal meghallottam a semmivel össze nem tévesztő trillát, ami a mezei pacsirta torkából a legszebb muzsikaként hangzott.

*Kelemen László Rara Avis
Madártani Egyesület*

Szőlőrigó

Dekoratív kompozíció

Néhány régi megunt tárgyból egy kis szülői segítséggel elkészítheted ezt a színes dekorációt. Polcra felteve, több darabot sorba állítva nagyon jól mutatnak.

Szükséges eszközök: fűrészelt lemez, színes festékek, kisebb méretű labda, színes cérna, hajpánt, textillal bevont drót, négyzet alakú deszkadarab, színes textilcsík, textil gomolya, olló, ragasztó, fűrész, ceruza.

Elkészítés: a lemezre rajzold meg a katicabogár elemeit, majd vágd ki a formá-

kat. Utána a négyzet alakú deszkadarabot (ez lesz a tartó) és a katicabogár részeit fessd ki színes festékkel. A labdát kend be ragasztóval, és tekerd körbe a színes cérnával. A hajpántot is tekerd be a színes textilcsíkkal, és a végeit ragasztóval rögzítsd. Ha megszáradt a festék, elkeresheted összeilleszteni az elemeket. Ragaszd össze a katicabogarat, a labdát ragaszd fel az alapra és a szélére a katicabogarat. A labda köré rögzítsd a hajpántot is. Végül helyezd rá csápokát drótból és textilgomolyából.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette